

Білім алушының өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар

ББ атауы:	6B10101 «Жалпы медицина»,
Пәннің атауы:	ЖТД-гі хирургиялық аурулар
Пән коды:	ZhTD 7302-1
Оқу сағаттарының/ кредиттердің көлемі:	240 сағат / 8 кредит
Оқу курсы және семестр:	7 курс, XIII-XIV семестр
Практикалық сабақтар:	20

Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған әдістемелік нұсқаулар "ЖТД-гі хирургиялық аурулар" пәнінің жұмыс бағдарламасына (силлабус) сәйкес әзірленді және кафедра отырысында талқыланды

Хаттама № 2 01 09 2022 ж.

Кафедра меңгерушісі
М.ғ.к., доцент М.а.

Жумагулов К.Н.

1. Тақырып:

1.1. Жедел аппендицит. Этиологиясы, патогенезі, жіктелуі. Клиникасы, диагностикасы. Дифференциалды диагностика. Емі.

2. Оқу мақсаттары:

1. Студент білуі керек:

- 1.1. Анатомия және физиология;
- 1.2. Этиологиясы және патогенезі;
- 1.3. Патологическую анатомиясы;
- 1.4. Жіктелуі;
- 1.5. Клиникалық симптоматику;
- 1.6. Клиникалық ағымы;
- 1.7. Асқынған формалардың клиникалық ағымы;
- 1.10. Диагностика;
- 1.11. Дифференциалды диагноз;
- 1.12. Емдеу принциптері;
- 1.13. Созылмалы түрлері.

3. Оқыту міндеттері:

Студент білуі керек:

- 3.1. Ауру тарихын жинаңыз
- 3.2. Науқасты тексеру
- 3.3. Іш қуысының өткір ауруларымен дифференциалды диагноз қойыңыз.

4. Орындау/бағалау формасы:

1. Жетекшілік ететін науқасқа жетекшілік ету және қорғау.
- 2 тау бөлмесіндегі жұмыс

5. РӨЖ орындау критерийлері:**Жүргізілген науқасты қорғауға арналған чек-парақ**

Аты-жөні: _____

Группа: _____

Дата: _____

№	Пункттері	орындамады	Орындады, бірақ толық емес	орындады
		0	1,0	2,0
1.	шағымдары мен анамнезін жинау Өзін науқасқа таныстырды. Науқаспен сенімді байланыс орнатты. Сауалнаманы науқастың шағымдарынан бастады. Науқасты мұқият және асықпай тыңдады. Барлық шағымдарды нақтылады: уақыт, локализация, сипаты, ұзақтығы, жиілігі, қарқындылығы және т.б. аурудың басталу уақытын нақтылады. Науқастан ауруханаға түскенге дейін алған емі немесе өзін-өзі емдеу туралы сұрады. Өткен аурулар мен операциялар туралы сұрады. Тұқым қуалайтын аурулар туралы сұрады. Аллергологиялық тарихты нақтылады. Өмір тарихына қатысты сұрақтарды сұрады.			

2.	Объективті деректер Науқастың жалпы жағдайын бағалады. Сана. Қалпы. Тері жамылғысы. Перифериялық лимфа түйіндері. (пальпация, перкуссия және аускультация өткізді) органдар мен жүйелерді. Негізгі белгілері мен синдромдарын анықтады. Алдын ала диагноз қойды.			
3.	Диагностикасы Хаттама бойынша тексеру әдісін тағайындады. Алынған нәтижелерге түсінік берді.			
4.	Дифференциальды диагностикасы Ұқсас аурулармен диф диагностика жүргізді			
5.	Емдеу Аурудың хаттамасына сәйкес емдеуді тағайындады. (интерпретация жасалды)			
6.	Профилактикасы мен болжам			

Оқытушы: _____

Науқастың жарасын өндеу бойынша чек-парақ

№	Қадамдық әрекеттер	Орындалуы		
		иә	жоқ	Ескерту
1.	Мен жараның шеттерін 5% йод ерітіндісімен екі рет және 1 рет 70% этил спиртімен өндедім.			
2.	0,25% новокаин ерітіндісімен жараның шеттерін жансыздандырды. Қажет болса.			
3.	Мен жараны 33% сутегі асқын тотығымен, 10% гипертониялық ерітіндімен өндедім			
4.	Қажет болса, дренажды орнату.			
5.	Қажет болса, жақпа таңғыш			
6.	Асептикалық таңғыш. пластырьмен бекіту.			

6. Мерзімі: белгісіз**7. Әдебиеттер****Негізгі әдебиеттер**

Хирургиялық аурулар : оқулық / қазақ тіл. ауд. С. О. Сабербеков ; ред. А. Ф. Черноусов. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2018. - 576 б. +эл. опт. диск (CD-ROM).

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар: оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. - М. : "Литтерра", 2017. - 256 бет. С

Сексенбаев, Д. С. Острые хирургические заболевания органов брюшной полости : учебное пособие / Д. С. Сексенбаев. - Шымкент : ЮКГФА, 2017. - 246 с.

Рахметов, Н. Р. Госпиталдық хирургия пәніне арналған практикum : оқу құралы / Н. Р. Рахметов. - Алматы : Эверо, 2013. - 136 бет. с.

Қалдыбаев, М. А. Ситуациялық тапсырмалар : жалпы хирургия пәніне арналған оқу құралы / М. А. Қалдыбаев ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 124 бет. с.

Нұрахманов, Б. Ж. Жүрек-қан тамыр хирургиясы : оқулық / Б. Ж. Нұрахманов. - Алматы : Эверо, 2012. - 334 бет. с.

Нұрахманов, Б. Д. Клиническая хирургия : учебник / Б. Д. Нұрахманов. - ; Рек. к печати Центр. Методич. Советом КазНМУ им. С. Д. Асфендиярова. - Алматы : Эверо, 2012. - 525 с.

Мәдікенов, Ө. М. Жалпы хирургия : оқу құралы = Общая хирургия : учеб. пособие / Ө. М. Мәдікенов, О. М. Мадыкенов. - Алматы : Эверо, 2012. - 456 бет. с.

Қосымша:

Қалдыбаев, М. А. Жалпы хирургияның тест сұрақтары: оқу құралы / М. А. Қалдыбаев; ҚР денсаулық сақтау министрлігі. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 370 бет. с.

Мәдікеноұлы, Ө. Хирургиялық аурулар: оқулық-дәрістер / Ө. Мәдікеноұлы ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ҚазММА жоғары және ЖОО-нан кейінгі мамандықтар бойынша білім беру оқу-әдістемелік секциясы. - Алматы : Эверо, 2012. - 405 бет

Кузнецов, Н. А. Уход за хирургическими больными [Текст] : учебник / Н. А. Кузнецов, А. Т. Бронтвейн ; М-во образования и науки РФ. - ; Рек. ГОУ ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 288 с. : ил

Электронды ресурстар:

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар [Электронный ресурс] : оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. - Электрон. текстовые дан. (59.9Мб). - М. : "Литтерра", 2017. - 256 бет с.

Госпитальная хирургия. Синдромология [Электронный ресурс] : учеб. пособие / А. Г. Абдуллаев [и др.] ; под ред. Н. О. Миланова. Ю. В. Бирюкова, Г. В. Синявина. Электрон. текстовые дан. (48,6 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 440 с. эл. опт. Диск

Хирургические болезни. Руководство к практическим занятиям [Электронный ресурс]: учеб. пособие / под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (41.6Мб). - М. ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 496 с.

Хирургические болезни [Электронный ресурс] : учебник / под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (69.1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 664 с.

Черноусов, А. Ф. Хирургические болезни [Электронный ресурс] : учебник / А. Ф. Черноусов, С. П. Ветшев, А. В. Егоров ; под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (42,4 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2010. - 664 с. эл. опт. диск (CD-ROM).

Хирургические болезни. В 2 т. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / под ред. В. С. Савельева, А. И. Кириенко. - Электрон. текстовые дан. (37,8 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2009. - 608 с. эл. опт. диск (CD-ROM)

Хирургические болезни. В 2 т. Т. 2 [Электронный ресурс] : учебник / под ред. В. С. Савельев, А. И. Кириенко. - Электрон. текстовые дан. (37,5 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2009. - 400 с. эл. опт. диск (CD-ROM)

Жалпы хирургияның кейбір сұрақтары.

Садықанов У.С., Аубакирова Д.Н., Махметова Ж.С., Есембаева Л.К. , 2016<https://aknurpress.kz/login/>

Жалпы хирургияға арналған дәрістер.

Қаныбеков А., Баймұхамбетов Ж.Ж. , 2017/<https://aknurpress.kz/login>

Жалпы хирургия. Дұрманов Қ.Д. , 2017/<https://aknurpress.kz/login>

Хирургиялық аурулар: Оқулық: 2-томдық.2-том. / Ред. басқарған М.И. Кузин; Қазақ тіліне аударған оқулықтың жалпы ред басқарған А.Н. Баймаханова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 528б. -<http://rmebrk.kz/>

Хирургиялық аурулар: Оқулық: 2-томдық.1-том. / Ред. басқарған М.И. Кузин; Қазақ тіліне аударған оқулықтың жалпы ред басқарған А.Н. Баймаханова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 560б. <http://rmebrk.kz/>

Гостищев, В. К. Жалпы хирургия [Электрондық ресурс] : оқулық / В. К. Гостищев ; қазақ тіліне ауд. Д. А. Смаилов ; жауапты ред. М. Ө. Мұқанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 741, [8] с. <http://elib.kaznu.kz/>

Хирургиялық аурулар.[Электрондық ресурс] : екі томдық : оқулық / ред. басқ. М. И. Кузин ; қазақ тіліне ауд., жалпы ред. басқ. А. Н. Баймаханов. -М. : ГЭОТАР-Медиа, 2018. <http://elib.kaznu.kz/>

Мұқанов, М. Ө. Хирургиядағы диагностикалық және емдік манипуляциялар [Электрондық ресурс] : оқу-әдістемелік құрал / М. Ө. Мұқанов, А. Қаныбеков, Е. А. Курамысов; С. Ж. Асфендияров атын. ҚазҰМУ. - Қарағанды : АҚНҰР, 2017. - 149, [1] б. <http://elib.kaznu.kz/>

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар [Электрондық ресурс] : оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. -М. : Литтерра, 2017. - 256 б. : сур. <http://elib.kaznu.kz/>

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, тапсырмалар және т.б.).

Сұрақтар

(Жедел аппендицит)

1. Жедел аппендициттің анықтамасын көрсетіңіз - қосымшаның қабынуының өткір спецификалық емес процесі
2. Көрсетіңіз патологоанатомические нысанын Жедел аппендициттің –катаральный, флегмонозный, гангренозный
3. Қосымшаның орналасқан жерін көрсетіңіз-ретроцекальды, ретроперитонеальды, медиальды, жамбас, субпеченальды, сол жақта
4. Қандай артериясы кровоснабжается червеобразный отросток - A. appendicis vermiformis, смартфондарға арналған тиімді подвздошно-қима күре.
5. Жедел аппендициттің асқынуларын атаңыз-аппендикулярлы инфильтрат, пиелоплебит, перитонит, сепсис
6. Қандай аурулармен ажырата қажет Жіті аппендицит? - асқазанның және 12 елі ішектің ойық жарасы, жедел холецистит, жедел панкреатит, уrolития, эктопиялық жүктілік
7. Жедел аппендициттің негізгі белгілерін атаңыз - оң жақ мықын аймағындағы ауырсыну, оң жақ мықын аймағындағы бұлшықет кернеуі, перитонийдің тітіркенуі
8. Жедел аппендициттің қосымша белгілерін атаңыз. Кохер, Ситковский, Ровзинг, Воскресенский, Бортоломье-Михельсон және т. б
9. Кохер симптомын сипаттаңыз — іштің ауыруы, алдымен эпигастрий аймағында немесе перикарп аймағында; көбінесе ол локализацияланбаған сипатқа ие ("іштің барлық жерінде" ауырсыну), бірнеше сағаттан кейін ауырсыну оң жақ мықын аймағына ауысады-"қозғалыс" симптомы немесе Кохер симптомы (немесе Кохер-Волковича).
10. Ситковский симптомын сипаттаңыз-науқастың сол жағында оң жақ мықын аймағында ауырсыну күшейеді.
11. Ровзинг симптомын сипаттаңыз-сол қолдың саусақтарымен бірге іштің алдыңғы қабырғасына төмен түсетін тоқ ішектің орналасқан жеріне сәйкес басылады; сол қолды алып тастамай, оң жақ саусақтармен төмен түсетін тоқ ішектің жоғарғы бөлігіне қысым жасалады; егер оң қолмен басу кезінде оң жақ мықын аймағында ауырсыну пайда болса немесе күшейсе, симптом оң деп саналады
12. Бартоломье-Мишельсон симптомын сипаттаңыз-науқастың сол жағында орналасқан жағдайда ішектің пальпациясы кезінде ауырсынудың жоғарылауы
13. Рег тексеру кезінде жедел аппендициттің қандай асқынуы анықталады. rectum? - перитонит
14. Жедел аппендициттің асқынуын анықтау үшін қандай қосымша зерттеу әдістері қажет?
15. Жедел аппендицитпен емдеу тактикасы қандай? - хирургиялық аппендектомия

16. Перитонитпен асқынған жедел аппендицитпен емдеу тактикасы қандай? - лапаротомия аппендектомия, іш қуысын санациялау және дренаждау
17. Аппендикулярлы инфильтратты емдеу тактикасы қандай? - динамикадағы консервативті бақылау
18. Абсцесс аппендикулярлық инфильтратты емдеу тактикасы қандай? - ашу және дренаждау
19. Аппендэктомия операциясының кезеңдерін көрсетіңіз-анатомиялық қол жетімділік, кесек шығару, процестің мезентериясын кесу, процесті алып тастау және культаны батыру, қажет болған жағдайда дренаж, қабатты тігу
20. Анатомист балалардағы жедел аппендициттің ерекшеліктерін атаңыз-физиологиялық, ұзын мезентерий, аурудың тез және тез басталуы
21. Жүкті әйелдердегі жедел аппендициттің ерекшеліктерін көрсетіңіз - жүктілік мерзіміне байланысты қосымшаның орналасуында өзгерістер бар
22. Жүктіліктің триместрінде қосымшаның орналасуын көрсетіңіз-жүктіліктің 3 айына дейін кесек қалыпты жағдайда болады; жүктілік мерзімі 3 айдан 6 айға дейін, илеоцекальды бұрыш жүкті жатып жатқан кезде кіндік деңгейінде орналасады. Тұрған қалпында-кіндіктен 5 см төмен; 6 айдан 9 айға дейін илеоцекальды бұрыш кіндік пен гипохондриа арасында орналасқан.
23. Егде жастағы адамдарда жедел аппендицит ағымының ерекшеліктерін көрсетіңіз - егде жастағы адамдарда жедел аппендицит жас жасқа қарағанда жиі кездеседі, қабынған қосымшаның барлық қабаттарының және әсіресе оның шырышты қабығының некрозы байқалады. Бұл процестің тамырлы склерозына және фолликулалық аппараттың атрофиясына байланысты.
24. Жүкті әйелдердегі хирургиялық тактиканың ерекшеліктері - жүктілік мерзіміне байланысты тиісті кесулер жасалады

№2 сабақ**1. Тақырыбы:**

1.1. Өт-тас аурулары. Холецистит. Жедел панкреатит. Этиологиясы, патогенезі, жіктелуі. Клиникасы, диагностикасы. Дифференциалды диагностика. Емі.

2. Оқу мақсаттары:**1. Студент білуі керек: (Холецистит)**

- 1.1. Өт қабының және өт шығару жолдарының топографиялық анатомиясы мен физиологиясы
- 1.2. Өт қабын және өт шығару жолдарын зерттеу әдістері
- 1.3. Өт қабы мен өт шығару жолдары ауруларының этиологиясы мен патогенезі
- 1.4. Жедел және созылмалы холециститтің, өт-тас ауруының клиникалық белгілері
- 1.5. Өт қабы мен өт жолдары ауруларының асқынуы
- 1.6. Өт қабының және өт шығару жолдарының ауруларын диагностикалау
- 1.7. Өт қабы мен өт жолдары ауруларының дифференциалды диагнозы
- 1.8. Өт қабы мен өт жолдарының ауруларын консервативті емдеу принциптері
- 1.9. Холецистит пен өт тас ауруын хирургиялық емдеуге көрсеткіштер
- 1.10. Өт қабы мен өт шығару жолдарының ауруларын емдеудің жедел әдістері

1. Студент білуі керек: (Панкреатит)

- 1.1. Ұйқы безінің топографиялық анатомиясы мен физиологиясы.
- 1.2. Ұйқы безін зерттеу әдістері.
- 1.3. Ұйқы безі ауруларының этиологиясы және патогенезі.
- 1.4. Жедел және созылмалы панкреатиттің клиникалық белгілері.
- 1.5. Ұйқы безі ауруларының асқынуы.
- 1.6. Ұйқы безінің ауруларын диагностикалау.
- 1.7. Ұйқы безі ауруларының дифференциалды диагнозы.
- 1.8. Консервативті емдеу жіті панкреатит
- 1.9. Панкреатитті хирургиялық емдеудің көрсеткіштері.

1.10. Панкреатитті емдеудің жедел әдістері.

3. Оқыту міндеттері:

1. Студент білуі керек: (Холецистит)

1.1. Ауру тарихын жинаңыз

1.2. Науқасты тексеру

1.3. Аурудың асқынған және асқынбаған түрлерінің дифференциалды диагнозын жүргізу өт қабының және өт шығару жолдарының құрсақ мүшелерінің басқа ауруларымен қуыстар.

1.4. Хирургиялық тактиканы әр түрлі күрделі формаларда негіздеу холецистит және өт тас ауруы.

2. Студент білуі керек: (Панкреатит)

2.1. Ауру тарихын жинаңыз

2.2. Науқасты тексеру

2.3. Аурудың асқынған және асқынбаған түрлерінің дифференциалды диагнозын жүргізу ұйқы безі іш қуысының басқа ауруларымен.

2.4. Жедел панкреатиттің күрделі түрлерімен хирургиялық тактиканы негіздеу.

4. Орындау/бағалау формасы:

1. Жетекшілік ететін науқасқа жетекшілік ету және қорғау.

2 таңу бөлмесіндегі жұмыс

5. РӨЖ орындау критерийлері:**Жүргізілген науқасты қорғауға арналған чек-парақ**

Аты-жөні: _____

Группа: _____

Дата: _____

№	Пункттері	орындамады	Орындады, бірақ толық емес	орындады
		0	1,0	2,0
1.	шағымдары мен анамнезін жинау Өзін науқасқа таныстырды. Науқаспен сенімді байланыс орнатты. Сауалнаманы науқастың шағымдарынан бастады. Науқасты мұқият және асықпай тыңдады. Барлық шағымдарды нақтылады: уақыт, локализация, сипаты, ұзақтығы, жиілігі, қарқындылығы және т.б. аурудың басталу уақытын нақтылады. Науқастан ауруханаға түскенге дейін алған емі немесе өзін-өзі емдеу туралы сұрады. Өткен аурулар мен операциялар туралы сұрады. Тұқым қуалайтын аурулар туралы сұрады. Аллергологиялық тарихты нақтылады. Өмір тарихына қатысты сұрақтарды сұрады.			
2.	Объективті деректер Науқастың жалпы жағдайын бағалады. Сана. Қалпы. Тері жамылғысы. Перифериялық лимфа түйіндері. (пальпация, перкуссия және			

	аускультация өткізді) органдар мен жүйелерді. Негізгі белгілері мен синдромдарын анықтады. Алдын ала диагноз қойды.			
3.	Диагностикасы Хаттама бойынша тексеру әдісін тағайындады. Алынған нәтижелерге түсінік берді.			
4.	Дифференциальды диагностикасы Ұқсас аурулармен диф диагностика жүргізді			
5.	Емдеу Аурудың хаттамасына сәйкес емдеуді тағайындады. (интерпретация жасалды)			
6.	Профилактикасы мен болжам			

Оқытушы: _____

Науқастың жарасын өңдеу бойынша чек-парақ

№	Қадамдық әрекеттер	Орындалуы		
		иә	жоқ	Ескерту
1.	Мен жараның шеттерін 5% йод ерітіндісімен екі рет және 1 рет 70% этил спиртімен өңдедім.			
2.	0,25% новокаин ерітіндісімен жараның шеттерін жансыздандырды. Қажет болса.			
3.	Мен жараны 33% сутегі асқын тотығымен, 10% гипертониялық ерітіндімен өңдедім			
4.	Қажет болса, дренажды орнату.			
5.	Қажет болса, жақпа таңғыш			
6.	Асептикалық таңғыш. пластырьмен бекіту.			

6. Мерзімі: белгісіз

7. Әдебиеттер

Негізгі әдебиеттер

Хирургиялық аурулар : оқулық / қазақ тіл. ауд. С. О. Сабербеков ; ред. А. Ф. Черноусов. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2018. - 576 б. +эл. опт. диск (CD-ROM).

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар: оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. - М. : "Литтерра", 2017. - 256 бет. С

Сексенбаев, Д. С. Острые хирургические заболевания органов брюшной полости : учебное пособие / Д. С. Сексенбаев. - Шымкент : ЮКГФА, 2017. - 246 с.

Рахметов, Н. Р. Госпиталдық хирургия пәніне арналған практикum : оқу құралы / Н. Р. Рахметов. - Алматы : Эверо, 2013. - 136 бет. с.

Қалдыбаев, М. А. Ситуациялық тапсырмалар : жалпы хирургия пәніне арналған оқу құралы / М. А. Қалдыбаев ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 124 бет. с.

Нұрахманов, Б. Ж. Жүрек-қан тамыр хирургиясы : оқулық / Б. Ж. Нұрахманов. - Алматы : Эверо, 2012. - 334 бет. с.

Нұрахманов, Б. Д. Клиническая хирургия : учебник / Б. Д. Нұрахманов. - ; Рек. к печати Центр. Методич. Советом КазНМУ им. С. Д. Асфендиярова. - Алматы : Эверо, 2012. - 525 с.

Мәдікенов, Ө. М. Жалпы хирургия : оқу құралы = Общая хирургия : учеб. пособие / Ө. М. Мәдікенов, О. М. Мадыкенов. - Алматы : Эверо, 2012. - 456 бет. с.

Қосымша

Қалдыбаев, М. А. Жалпы хирургияның тест сұрақтары: оқу құралы / М. А. Қалдыбаев; ҚР денсаулық сақтау министрлігі. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 370 бет. с.

Мәдікеноұлы, Ө. Хирургиялық аурулар: оқулық-дәрістер / Ө. Мәдікеноұлы ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ҚазММА жоғары және ЖОО-нан кейінгі мамандықтар бойынша білім беру оқу-әдістемелік секциясы. - Алматы : Эверо, 2012. - 405 бет

Кузнецов, Н. А. Уход за хирургическими больными [Текст] : учебник / Н. А. Кузнецов, А. Т. Бронтвейн ; М-во образования и науки РФ. - ; Рек. ГОУ ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 288 с. : ил

Электронды ресурстар

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар [Электронный ресурс] : оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. - Электрон. текстовые дан. (59.9Мб). - М. : "Литтерра", 2017. - 256 бет с.

Госпитальная хирургия. Синдромология [Электронный ресурс] : учеб. пособие / А. Г. Абдуллаев [и др.] ; под ред. Н. О. Миланова. Ю. В. Бирюкова, Г. В. Синявина. Электрон. текстовые дан. (48,6 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 440 с. эл. опт. Диск

Хирургические болезни. Руководство к практическим занятиям [Электронный ресурс]: учеб. пособие / под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (41.6Мб). - М. ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 496 с.

Хирургические болезни [Электронный ресурс] : учебник / под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (69.1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 664 с.

Черноусов, А. Ф. Хирургические болезни [Электронный ресурс] : учебник / А. Ф. Черноусов, С. П. Ветшев, А. В. Егоров ; под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (42,4 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2010. - 664 с. эл. опт. диск (CD-ROM).

Хирургические болезни. В 2 т. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / под ред. В. С. Савельева, А. И. Кириенко. - Электрон. текстовые дан. (37,8 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2009. - 608 с. эл. опт. диск (CD-ROM)

Хирургические болезни. В 2 т. Т. 2 [Электронный ресурс] : учебник / под ред. В. С. Савельев, А. И. Кириенко. - Электрон. текстовые дан. (37,5 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2009. - 400 с. эл. опт. диск (CD-ROM)

Жалпы хирургияның кейбір сұрақтары.

Садықанов У.С., Аубакирова Д.Н., Махметова Ж.С., Есембаева Л.К. , 2016 <https://aknurpress.kz/login/>

Жалпы хирургияға арналған дәрістер.

Қаныбеков А., Баймұхамбетов Ж.Ж. , 2017/<https://aknurpress.kz/login>

Жалпы хирургия. Дұрманов Қ.Д. , 2017/<https://aknurpress.kz/login>

Хирургиялық аурулар: Оқулық: 2-томдық.2-том. / Ред. басқарған М.И. Кузин; Қазақ тіліне аударған оқулықтың жалпы ред басқарған А.Н. Баймаханова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 528б. -<http://rmebrk.kz/>

Хирургиялық аурулар: Оқулық: 2-томдық.1-том. / Ред. басқарған М.И. Кузин; Қазақ тіліне аударған оқулықтың жалпы ред басқарған А.Н. Баймаханова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 560б. <http://rmebrk.kz/>

Гостищев, В. К. Жалпы хирургия [Электрондық ресурс] : оқулық / В. К. Гостищев ; қазақ тіліне ауд. Д. А. Смаилов ; жауапты ред. М. Ө. Мұқанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 741, [8] с. <http://elib.kaznu.kz/>

Хирургиялық аурулар.[Электрондық ресурс] : екі томдық : оқулық / ред. басқ. М. И. Кузин ; қазақ тіліне ауд., жалпы ред. басқ. А. Н. Баймаханов. -М. : ГЭОТАР-Медиа, 2018. <http://elib.kaznu.kz/>

Мұқанов, М. Ө. Хирургиядағы диагностикалық және емдік манипуляциялар[Электрондық ресурс] : оқу-әдістемелік құрал / М. Ө. Мұқанов, А. Қаныбеков, Е. А. Курамысов; С. Ж. Асфендияров атын. ҚазҰМУ. - Қарағанды : АҚНҰР, 2017. - 149, [1] б. <http://elib.kaznu.kz/>

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар

[Электрондық ресурс] : оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. -М. : Литтерра, 2017. - 256 б. : сур. <http://elib.kaznu.kz/>

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, тапсырмалар және т.б.).

Сұрақтар

1. Өт тас ауруы. Этиологиясы. Патогенез. Клиникасы, диагностикасы, емі.
2. Өт тас ауруының асқынуы. Холедохолитиаз. Обтурациялық сарғаю. Клиникасы. Диагностикасы, емі.
3. Жедел холецистит. Этиологиясы. Патогенез. Жіктелуі.
4. Жедел холециститтің клиникасы және диагностикасы.
5. Жедел холециститтің дифференциалды диагнозы.
6. Жедел холециститтің тактикасы және емі. Жедел холециститпен ауыратын науқастарды емдеудің эндоскопиялық әдістері.
7. Водянка және өт қабының эмпиемасы. Этиопатогенез. Клиникасы, диагностикасы, емі.
8. Созылмалы холецистит. Клиникасы, диагностикасы, емі.
9. Өт қабының және өт жолдарының ауруларын диагностикалаудағы зертханалық арнайы зерттеу әдістері.
10. Жедел холецистопанкреатит. Клиникасы, диагностикасы, емі.
11. Өт қабының және өт жолдарының ауруларында хирургиялық емдеу әдістері.
12. Жедел панкреатит. Этиопатогенез. Патанатомия. Жіктелуі.
13. Жедел панкреатиттің клиникасы және диагностикасы.
14. Жедел панкреатиттің дифференциалды диагнозы. Жедел панкреатиттің асқынулары. Клиника, диагностика және емдеу
15. Жедел панкреатитті консервативті емдеу.
16. Жедел панкреатитті жедел емдеудің тактикасы мен көрсеткіштері. Операциялық емдеу әдістері.
17. Өт жолдарын дренаждау әдістері (көрсеткіштер, тәсілдер).
18. Механикалық сарғаюды диагностикалаудың заманауи әдістері.
19. Холедохотомиядан кейін өт жолдарының сыртқы және ішкі дренажына көрсеткіштер.
20. Механикалық сарғаюдың дифференциалды диагнозы
21. Механикалық сарғаю кезіндегі радикалды операциялар.
22. Жедел холангиттің диагностикасы және емі.

№3 сабақ

1. Тақырыбы:

1.1. Жедел ішек өтімсіздігі. Этиологиясы, патогенезі, жіктелуі. Клиникасы, диагностикасы. Дифференциалды диагностика. Емі.

2. Оқу мақсаттары:

1. Студент білуі керек:

- 1.1. Жедел ішек өтімсіздігінің этиологиясы.
- 1.2. Жедел ішек өтімсіздігінің патогенезі.
- 1.3. Жедел ішек өтімсіздігінің жіктелуі.
- 1.4. Жедел ішек өтімсіздігінің клиникалық белгілері.
- 1.5. Жедел ішек өтімсіздігін диагностикалау әдістері.
- 1.7. Жедел ішек өтімсіздігінің дифференциалды диагнозы.

- 1.8. Консервативті емдеу принциптері.
- 1.9. Хирургиялық емдеудің көрсеткіштері.
- 1.10. Жедел ішек өтімсіздігін емдеудің жедел әдістері.

3. Оқыту міндеттері:**2. Студент білуі керек:**

- 2.1. Ауру тарихын жинаңыз
- 2.2. Науқасты тексеру
- 2.3. Жіті ішек өтімсіздігінің басқалармен дифференциалды диагнозын жүргізу іш қуысы мүшелерінің аурулары.
- 2.4. Жедел ішек өтімсіздігін емдеудің консервативті тактикасын негіздеу.
- 2.5. Жедел ішек өтімсіздігін емдеудің хирургиялық тактикасын негіздеу.

4. Орындау/бағалау формасы:

1. Жетекшілік ететін науқасқа жетекшілік ету және қорғау.
- 2 таңу бөлмесіндегі жұмыс

5. РӨЖ орындау критерийлері:**Жүргізілген науқасты қорғауға арналған чек-парақ**

Аты-жөні: _____

Группа: _____

Дата: _____

№	Пункттері	орындамады	Орындады, бірақ толық емес	орындады
		0	1,0	2,0
1.	шағымдары мен анамнезін жинау Өзін науқасқа таныстырды. Науқаспен сенімді байланыс орнатты. Сауалнаманы науқастың шағымдарынан бастады. Науқасты мұқият және асықпай тыңдады. Барлық шағымдарды нақтылады: уақыт, локализация, сипаты, ұзақтығы, жиілігі, қарқындылығы және т.б. аурудың басталу уақытын нақтылады. Науқастан ауруханаға түскенге дейін алған емі немесе өзін-өзі емдеу туралы сұрады. Өткен аурулар мен операциялар туралы сұрады. Тұқым қуалайтын аурулар туралы сұрады. Аллергологиялық тарихты нақтылады. Өмір тарихына қатысты сұрақтарды сұрады.			
2.	Объективті деректер Науқастың жалпы жағдайын бағалады. Сана. Қалпы. Тері жамылғысы. Перифериялық лимфа түйіндері. (пальпация, перкуссия және аускультация өткізді) органдар мен жүйелерді. Негізгі белгілері мен синдромдарын анықтады. Алдын ала диагноз қойды.			
3.	Диагностикасы			

	Хаттама бойынша тексеру әдісін тағайындады. Алынған нәтижелерге түсінік берді.			
4.	Дифференциальды диагностикасы Ұқсас аурулармен диф диагностика жүргізді			
5.	Емдеу Аурудың хаттамасына сәйкес емдеуді тағайындады. (интерпретация жасалды)			
6.	Профилактикасы мен болжам			

Оқытушы: _____

Науқастың жарасын өңдеу бойынша чек-парақ

№	Қадамдық әрекеттер	Орындалуы		
		иә	жоқ	Ескерту
1.	Мен жараның шеттерін 5% йод ерітіндісімен екі рет және 1 рет 70% этил спиртімен өңдедім.			
2.	0,25% новокаин ерітіндісімен жараның шеттерін жансыздандырды. Қажет болса.			
3.	Мен жараны 33% сутегі асқын тотығымен, 10% гипертониялық ерітіндімен өңдедім			
4.	Қажет болса, дренажды орнату.			
5.	Қажет болса, жақпа таңғыш			
6.	Асептикалық таңғыш. пластырьмен бекіту.			

6. Мерзімі: белгісіз

7. Әдебиеттер Негізгі әдебиеттер

Хирургиялық аурулар : оқулық / қазақ тіл. ауд. С. О. Сабербеков ; ред. А. Ф. Черноусов. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2018. - 576 б. +эл. опт. диск (CD-ROM).

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар: оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. - М. : "Литтерра", 2017. - 256 бет. С

Сексенбаев, Д. С. Острые хирургические заболевания органов брюшной полости : учебное пособие / Д. С. Сексенбаев. - Шымкент : ЮКГФА, 2017. - 246 с.

Рахметов, Н. Р. Госпиталдық хирургия пәніне арналған практикум : оқу құралы / Н. Р. Рахметов. - Алматы : Эверо, 2013. - 136 бет. с.

Қалдыбаев, М. А. Ситуациялық тапсырмалар : жалпы хирургия пәніне арналған оқу құралы / М. А. Қалдыбаев ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 124 бет. с.

Нұрахманов, Б. Ж. Жүрек-қан тамыр хирургиясы : оқулық / Б. Ж. Нұрахманов. - Алматы : Эверо, 2012. - 334 бет. с.

Нұрахманов, Б. Д. Клиническая хирургия : учебник / Б. Д. Нұрахманов. - ; Рек. к печати Центр. Методич. Советом КазНМУ им. С. Д. Асфендиярова. - Алматы : Эверо, 2012. - 525 с.

Мәдікенов, Ө. М. Жалпы хирургия : оқу құралы = Общая хирургия : учеб. пособие / Ө. М. Мәдікенов, О. М. Мадыкенов. - Алматы : Эверо, 2012. - 456 бет. с.

Қосымша

Қалдыбаев, М. А. Жалпы хирургияның тест сұрақтары: оқу құралы / М. А. Қалдыбаев; ҚР денсаулық сақтау министрлігі. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 370 бет. с.

Мәдікенұлы, Ө. Хирургиялық аурулар: оқулық-дәрістер / Ө. Мәдікенұлы ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ҚазММА жоғары және ЖОО-нан кейінгі мамандықтар бойынша білім беру оқу-әдістемелік секциясы. - Алматы : Эверо, 2012. - 405 бет

Кузнецов, Н. А. Уход за хирургическими больными [Текст] : учебник / Н. А. Кузнецов, А. Т. Бронтвейн ; М-во образования и науки РФ. - ; Рек. ГОУ ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 288 с. : ил

Электронды ресурстар

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар [Электронный ресурс] : оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. - Электрон. текстовые дан. (59.9Мб). - М. : "Литтерра", 2017. - 256 бет с.

Госпитальная хирургия. Синдромология [Электронный ресурс] : учеб. пособие / А. Г. Абдуллаев [и др.] ; под ред. Н. О. Миланова. Ю. В. Бирюкова, Г. В. Синявина. Электрон. текстовые дан. (48,6 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 440 с. эл. опт. Диск

Хирургические болезни. Руководство к практическим занятиям [Электронный ресурс]: учеб. пособие / под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (41.6Мб). - М. ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 496 с.

Хирургические болезни [Электронный ресурс] : учебник / под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (69.1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 664 с.

Черноусов, А. Ф. Хирургические болезни [Электронный ресурс] : учебник / А. Ф. Черноусов, С. П. Ветшев, А. В. Егоров ; под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (42,4 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2010. - 664 с. эл. опт. диск (CD-ROM).

Хирургические болезни. В 2 т. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / под ред. В. С. Савельева, А. И. Кириенко. - Электрон. текстовые дан. (37,8 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2009. - 608 с. эл. опт. диск (CD-ROM)

Хирургические болезни. В 2 т. Т. 2 [Электронный ресурс] : учебник / под ред. В. С. Савельев, А. И. Кириенко. - Электрон. текстовые дан. (37,5 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2009. - 400 с. эл. опт. диск (CD-ROM)

Жалпы хирургияның кейбір сұрақтары.

Садықанов У.С., Аубакирова Д.Н., Махметова Ж.С., Есембаева Л.К. , 2016<https://aknurpress.kz/login/>

Жалпы хирургияға арналған дәрістер.

Қаныбеков А., Баймұхамбетов Ж.Ж. , 2017/<https://aknurpress.kz/login>

Жалпы хирургия. Дұрманов Қ.Д. , 2017/<https://aknurpress.kz/login>

Хирургиялық аурулар: Оқулық: 2-томдық.2-том. / Ред. басқарған М.И. Кузин; Қазақ тіліне аударған оқулықтың жалпы ред басқарған А.Н. Баймаханова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 528б. -<http://rmebrk.kz/>

Хирургиялық аурулар: Оқулық: 2-томдық.1-том. / Ред. басқарған М.И. Кузин; Қазақ тіліне аударған оқулықтың жалпы ред басқарған А.Н. Баймаханова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 560б. <http://rmebrk.kz/>

Гостищев, В. К. Жалпы хирургия [Электрондық ресурс] : оқулық / В. К. Гостищев ; қазақ тіліне ауд. Д. А. Смаилов ; жауапты ред. М. Ө. Мұқанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 741, [8] с. <http://elib.kaznu.kz/>

Хирургиялық аурулар.[Электрондық ресурс] : екі томдық : оқулық / ред. басқ. М. И. Кузин ; қазақ тіліне ауд., жалпы ред. басқ. А. Н. Баймаханов. -М. : ГЭОТАР-Медиа, 2018. <http://elib.kaznu.kz/>

Мұқанов, М. Ө. Хирургиядағы диагностикалық және емдік манипуляциялар [Электрондық ресурс] : оқу-әдістемелік құрал / М. Ө. Мұқанов, А. Қаныбеков, Е. А. Курамысов; С. Ж. Асфендияров атын. ҚазҰМУ. - Қарағанды : АҚНҰР, 2017. - 149, [1] б. <http://elib.kaznu.kz/>
Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар

[Электрондық ресурс] : оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. -М. : Литтерра, 2017. - 256 б. : сур. <http://elib.kaznu.kz/>

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, тапсырмалар және т.б.).

Сұрақтар

1. Жедел ішек өтімсіздігі. Этиопатогенез. Жіктелуі.
2. Жедел ішек өтімсіздігінің дифференциалды диагнозы.
3. Жедел ішек өтімсіздігінің тактикасы және емі
4. Обтурациялық ішек өтімсіздігі. Этиопатогенез. Клиникасы, диагностикасы және емі.
5. Странгуляциялық ішек өтімсіздігі. Клиникасы, диагностикасы, емі.
6. Ішек инверсиясы. Патанатомия. Клиникасы, диагностикасы және емі.
7. Ішектің түйіні. Патанатомия. Клиника, диагностика және емдеу
8. Ішектің инвагинациясы. Этиопатогенез. Патанатомия. Клиникасы, диагностикасы және емі.
9. Жабысқақ ішек өтімсіздігі. Этиопатогенез. Клиникасы, диагностикасы, емі.
10. Динамикалық ішек өтімсіздігі. Этиопатогенез. Клиникасы, диагностикасы және емі.

№4 сабақ

1. Тақырыбы: (асқазан жарасы және 12 п. К.)

1.1. Асқазан мен он екі елі ішектің ойық жарасы. Этиологиясы, патогенезі, жіктелуі. Клиникасы, диагностикасы. Дифференциалды диагностика. Емі.

2. Оқу мақсаттары:

1. Студент білуі керек:

- 1.1. Асқазан мен он екі елі ішектің анатомиясы мен физиологиясы
- 1.2. Асқазан мен он екі елі Ішекті зерттеу әдістері
- 1.3. Ойық жара ауруының этиологиясы және патогенезі
- 1.4. Асқынбаған ойық жара ауруының клиникалық симптомдары
- 1.5. Асқазан мен он екі елі ішектің ойық жарасының асқынулары
- 1.6. Асқынған ойық жара ауруының клиникалық симптомдары
- 1.7. Ойық жара ауруының асқынған түрлерін диагностикалау
- 1.8. Ойық жараның асқынған түрлерінің дифференциалды диагнозы.
- 1.9. Асқазан жарасының асқынған түрлерін емдеу принциптері.
- 1.10. Қан кетудің жіктелуі
- 1.11. Қан жоғалту дәрежесін анықтау
- 1.12. Клиникалық көрінісін қан кету.
- 1.13. Асқазан мен он екі елі ішектің ойық жарасын тесетін клиника мен диагностика
- 1.14. Қан кететін жараны емдеудің консервативті және жедел әдістері
- 1.15. Гастродуоденальды қан кетудің дифференциалды диагнозы
- 1.16. Гастродуоденальды қан кетудің емдік тактикасы
- 1.17. Гастродуоденальды қан кету үшін хирургиялық емдеу көрсеткіштері
- 1.18. Гастродуоденальды қан кетудің хирургиялық тактикасы
- 1.19. Жыныс жарасының дифференциалды диагнозы.
- 1.20. Пенетрациялық жараларды емдеу
- 1.21. Пилор стенозының жіктелуі
- 1.22. Пилор стенозының клиникасы және диагностикасы
- 1.23. Қақпаның стенозын емдеу.
- 1.24. Асқазан мен он екі елі ішектің ойық жарасының клиникасы мен диагностикасы
- 1.25. Перфорациялық жараның дифференциалды диагнозы
- 1.26. Перфорациялық жараны емдеудің жедел әдістері
- 1.27. Хирургиялық араласу көлемінің перфорациялық ойық жараға тәуелділігі әр түрлі факторлардың
- 1.28. Күрделі нысандарда жедел және консервативті емдеу принциптері

ойық жара ауруы.

3. Оқыту міндеттері:

1. Студент білуі керек:

- 1.1. Ауру тарихын жинаңыз
- 1.2. Науқасты тексеру
- 1.3. Асқынған және асқынбаған формалардың дифференциалды диагнозын жүргізу асқазанның және он екі елі ішектің ойық жара ауруы, басқа да ағзалар ауруларымен іш қуысы.
- 1.4. Асқазан жарасының әртүрлі асқынған түрлерімен хирургиялық тактиканы негіздеу.

4. Орындау/бағалау формасы:

1. Жетекшілік ететін науқасқа жетекшілік ету және қорғау.
- 2 таңу бөлмесіндегі жұмыс

5. РӨЖ орындау критерийлері:

Жүргізілген науқасты қорғауға арналған чек-парақ

Аты-жөні: _____

Группа: _____

Дата: _____

№	Пункттері	орындамады	Орындады, бірақ толық емес	орындады
		0	1,0	2,0
1.	шағымдары мен анамнезін жинау Өзін науқасқа таныстырды. Науқаспен сенімді байланыс орнатты. Сауалнаманы науқастың шағымдарынан бастады. Науқасты мұқият және асықпай тыңдады. Барлық шағымдарды нақтылады: уақыт, локализация, сипаты, ұзақтығы, жиілігі, қарқындылығы және т.б. аурудың басталу уақытын нақтылады. Науқастан ауруханаға түскенге дейін алған емі немесе өзін-өзі емдеу туралы сұрады. Өткен аурулар мен операциялар туралы сұрады. Тұқым қуалайтын аурулар туралы сұрады. Аллергологиялық тарихты нақтылады. Өмір тарихына қатысты сұрақтарды сұрады.			
2.	Объективті деректер Науқастың жалпы жағдайын бағалады. Сана. Қалпы. Тері жамылғысы. Перифериялық лимфа түйіндері. (пальпация, перкуссия және аускультация өткізді) органдар мен жүйелерді. Негізгі белгілері мен синдромдарын анықтады. Алдын ала диагноз қойды.			
3.	Диагностикасы Хаттама бойынша тексеру әдісін тағайындады. Алынған нәтижелерге түсінік берді.			

4.	Дифференциальды диагностикасы Ұқсас аурулармен диф диагностика жүргізді			
5.	Емдеу Аурудың хаттамасына сәйкес емдеуді тағайындады. (интерпретация жасалды)			
6.	Профилактикасы мен болжам			

Оқытушы: _____

Науқастың жарасын өңдеу бойынша чек-парақ

№	Қадамдық әрекеттер	Орындалуы		
		иә	жоқ	Ескерту
1.	Мен жараның шеттерін 5% йод ерітіндісімен екі рет және 1 рет 70% этил спиртімен өңдедім.			
2.	0,25% новокаин ерітіндісімен жараның шеттерін жансыздандырды. Қажет болса.			
3.	Мен жараны 33% сутегі асқын тотығымен, 10% гипертониялық ерітіндімен өңдедім			
4.	Қажет болса, дренажды орнату.			
5.	Қажет болса, жақпа таңғыш			
6.	Асептикалық таңғыш. пластырьмен бекіту.			

6. Мерзімі: белгісіз**7. Әдебиеттер Негізгі әдебиеттер**

Хирургиялық аурулар : оқулық / қазақ тіл. ауд. С. О. Сабербеков ; ред. А. Ф. Черноусов. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2018. - 576 б. +эл. опт. диск (CD-ROM).

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар: оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. - М. : "Литтерра", 2017. - 256 бет. С

Сексенбаев, Д. С. Острые хирургические заболевания органов брюшной полости : учебное пособие / Д. С. Сексенбаев. - Шымкент : ЮКГФА, 2017. - 246 с.

Рахметов, Н. Р. Госпиталдық хирургия пәніне арналған практикум : оқу құралы / Н. Р. Рахметов. - Алматы : Эверо, 2013. - 136 бет. с.

Қалдыбаев, М. А. Ситуациялық тапсырмалар : жалпы хирургия пәніне арналған оқу құралы / М. А. Қалдыбаев ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 124 бет. с.

Нұрахманов, Б. Ж. Жүрек-қан тамыр хирургиясы : оқулық / Б. Ж. Нұрахманов. - Алматы : Эверо, 2012. - 334 бет. с.

Нурахманов, Б. Д. Клиническая хирургия : учебник / Б. Д. Нурахманов. - ; Рек. к печати Центр. Методич. Советом КазНМУ им. С. Д. Асфендиярова. - Алматы : Эверо, 2012. - 525 с.

Мәдікенов, Ө. М. Жалпы хирургия : оқу құралы = Общая хирургия : учеб. пособие / Ө. М. Мәдікенов, О. М. Мадыкенов. - Алматы : Эверо, 2012. - 456 бет. с.

Қосымша

Қалдыбаев, М. А. Жалпы хирургияның тест сұрақтары: оқу құралы / М. А. Қалдыбаев; ҚР денсаулық сақтау министрлігі. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 370 бет. с.

Мәдікенов, Ө. Хирургиялық аурулар: оқулық-дәрістер / Ө. Мәдікенов; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ҚазММА жоғары және ЖОО-нан кейінгі мамандықтар бойынша білім беру оқу-әдістемелік секциясы. - Алматы : Эверо, 2012. - 405 бет

Кузнецов, Н. А. Уход за хирургическими больными [Текст] : учебник / Н. А. Кузнецов, А. Т. Бронтвейн ; М-во образования и науки РФ. - ; Рек. ГОУ ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 288 с. : ил

Электронды ресурстар

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар [Электронный ресурс] : оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. - Электрон. текстовые дан. (59.9Мб). - М. : "Литтерра", 2017. - 256 бет с.

Госпитальная хирургия. Синдромология [Электронный ресурс] : учеб. пособие / А. Г. Абдуллаев [и др.] ; под ред. Н. О. Миланова. Ю. В. Бирюкова, Г. В. Синявина. Электрон. текстовые дан. (48,6 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 440 с. эл. опт. Диск

Хирургические болезни. Руководство к практическим занятиям [Электронный ресурс]: учеб. пособие / под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (41.6Мб). - М. ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 496 с.

Хирургические болезни [Электронный ресурс] : учебник / под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (69.1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 664 с.

Черноусов, А. Ф. Хирургические болезни [Электронный ресурс] : учебник / А. Ф. Черноусов, С. П. Ветшев, А. В. Егоров ; под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (42,4 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2010. - 664 с. эл. опт. диск (CD-ROM).

Хирургические болезни. В 2 т. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / под ред. В. С. Савельева, А. И. Кириенко. - Электрон. текстовые дан. (37,8 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2009. - 608 с. эл. опт. диск (CD-ROM)

Хирургические болезни. В 2 т. Т. 2 [Электронный ресурс] : учебник / под ред. В. С. Савельев, А. И. Кириенко. - Электрон. текстовые дан. (37,5 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2009. - 400 с. эл. опт. диск (CD-ROM)

Жалпы хирургияның кейбір сұрақтары.

Садықанов У.С., Аубакирова Д.Н., Махметова Ж.С., Есембаева Л.К. , 2016 <https://aknurpress.kz/login/>

Жалпы хирургияға арналған дәрістер.

Қаныбеков А., Баймұхамбетов Ж.Ж. , 2017/<https://aknurpress.kz/login>

Жалпы хирургия. Дұрманов Қ.Д. , 2017/<https://aknurpress.kz/login>

Хирургиялық аурулар: Оқулық: 2-томдық.2-том. / Ред. басқарған М.И. Кузин; Қазақ тіліне аударған оқулықтың жалпы ред басқарған А.Н. Баймаханова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 528б. -<http://rmebrk.kz/>

Хирургиялық аурулар: Оқулық: 2-томдық.1-том. / Ред. басқарған М.И. Кузин; Қазақ тіліне аударған оқулықтың жалпы ред басқарған А.Н. Баймаханова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 560б. <http://rmebrk.kz/>

Гостищев, В. К. Жалпы хирургия [Электрондық ресурс] : оқулық / В. К. Гостищев ; қазақ тіліне ауд. Д. А. Смаилов ; жауапты ред. М. Ө. Мұқанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 741, [8] с. <http://elib.kaznu.kz/>

Хирургиялық аурулар.[Электрондық ресурс] : екі томдық : оқулық / ред. басқ. М. И. Кузин ; қазақ тіліне ауд., жалпы ред. басқ. А. Н. Баймаханов. -М. : ГЭОТАР-Медиа, 2018. <http://elib.kaznu.kz/>

Мұқанов, М. Ө. Хирургиядағы диагностикалық және емдік манипуляциялар [Электрондық ресурс] : оқу-әдістемелік құрал / М. Ө. Мұқанов, А. Қаныбеков, Е. А. Курамысов; С. Ж. Асфендияров атын. ҚазҰМУ. - Қарағанды : АҚНҰР, 2017. - 149, [1] б. <http://elib.kaznu.kz/>

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар [Электрондық ресурс] : оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. -М. : Литтерра, 2017. - 256 б. : сур. <http://elib.kaznu.kz/>

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, тапсырмалар және т.б.).

Сұрақтар

1. Асқазан туралы анатомиялық-топографиялық мәліметтер. Асқазан ауруларын зерттеу әдістері. Ойық жараны консервативті және хирургиялық емдеу ауырған.
 2. Гастродуоденальды ойық жарадан қан кету. Этиопатогенез. Асқазан мен 12 елі ішектің ойық жарасынан қан кетудің клиникалық формалары. Дифференциалды диагностика.
 3. Гастродуоденальды ойық жарадан қан кетуді консервативті емдеу.
 4. Гастродуоденальды ойық жарадан қан кетудің тактикасы және хирургиялық емі. Операциялық емдеу әдістері.
 4. Асқазан мен 12 елі ішектің ойық жарасы. Клиникасы және диагностикасы.
 5. Құрсақ қуысы мүшелерінің жедел хирургиялық ауруларымен асқазанның және 12 елі ішектің ойық жарасының дифференциалды диагностикасы.
 6. Асқазан мен 12 елі ішектің ойық жарасына хирургиялық араласудың тактикасы мен түрлері.
- Асқынулар**
7. Асқазан жарасы мен 12 саусақты жабық және атипті перфорациялар ішек. Клиникасы, диагностикасы, емі.
 8. Асқазан мен 12 елі ішектің Пенетрирующая және каллезная жарасы. Клиникасы, диагностикасы және емі.
 9. Ойық жаралы этиологияның пилородуоденальды стенозы. Этиопатогенез.
 10. Пилорооденальды стеноздың клиникасы және диагностикасы. Бол дайындау а операция. Операциялық емдеу әдістері. Операциядан кейінгі күтім.

№5 сабақ**1. Тақырыбы: (Жарық)**

1.1. Іштің сыртқы Жарықтары. Этиологиясы, патогенезі, жіктелуі. Клиникасы, диагностикасы. Дифференциалды диагностика. Емі.

2. Оқу мақсаттары:**1. Студент білуі керек:**

- 1.1. Жарық ұғымының анықтамасы.
- 1.2. Жарықтардың жіктелуі.
- 1.3. Жарықтың этиологиясы және патогенезі
- 1.4. Алдыңғы іш қабырғасының Жарықтарын диагностикалау және диагностикалау.
- 1.5. Әр түрлі локализациядағы Жарықтардың дифференциалды диагностикасы
- 1.6. Хирургиялық емдеудің әдістері мен принциптері.
- 1.7. Алдыңғы іш қабырғасының Жарығын бұзу механизмдері.
- 1.8. Қысылған Жарықтардың клиникасы және диагностикасы.
- 1.9. Қысылған Жарықтардың дифференциалды диагнозы.
- 1.10. Қысылған Жарық кезіндегі хирургиялық араласудың ерекшеліктері мен көлемі.

3. Оқыту міндеттері:**1. Студент білуі керек:**

- 1.1. Ауру тарихын жинаңыз
- 1.2. Науқасты тексеру
- 1.3. Алдыңғы іш қабырғасының грыжаларына дифференциалды диагноз қойыңыз.

4. Орындау/бағалау формасы:

1. Жетекшілік ететін науқасқа жетекшілік ету және қорғау.
- 2 таңу бөлмесіндегі жұмыс

5. РӨЖ орындау критерийлері:

Жүргізілген науқасты қорғауға арналған чек-парақ

Аты-жөні: _____

Группа: _____

Дата: _____

№	Пункттері	орындамады	Орындады, бірақ толық емес	орындады
		0	1,0	2,0
1.	шағымдары мен анамнезін жинау Өзін науқасқа таныстырды. Науқаспен сенімді байланыс орнатты. Сауалнаманы науқастың шағымдарынан бастады. Науқасты мұқият және асықпай тыңдады. Барлық шағымдарды нақтылады: уақыт, локализация, сипаты, ұзақтығы, жиілігі, қарқындылығы және т.б. аурудың басталу уақытын нақтылады. Науқастан ауруханаға түскенге дейін алған емі немесе өзін-өзі емдеу туралы сұрады. Өткен аурулар мен операциялар туралы сұрады. Тұқым қуалайтын аурулар туралы сұрады. Аллергологиялық тарихты нақтылады. Өмір тарихына қатысты сұрақтарды сұрады.			
2.	Объективті деректер Науқастың жалпы жағдайын бағалады. Сана. Қалпы. Тері жамылғысы. Перифериялық лимфа түйіндері. (пальпация, перкуссия және аускультация өткізді) органдар мен жүйелерді. Негізгі белгілері мен синдромдарын анықтады. Алдын ала диагноз қойды.			
3.	Диагностикасы Хаттама бойынша тексеру әдісін тағайындады. Алынған нәтижелерге түсінік берді.			
4.	Дифференциальды диагностикасы Ұқсас аурулармен диф диагностика жүргізді			
5.	Емдеу Аурудың хаттамасына сәйкес емдеуді тағайындады. (интерпретация жасалды)			
6.	Профилактикасы мен болжам			

Оқытушы: _____

Науқастың жарасын өңдеу бойынша чек-парақ

№	Қадамдық әрекеттер	Орындалуы		
		иә	жоқ	Ескерту
1.	Мен жараның шеттерін 5% йод ерітіндісімен екі рет және 1 рет 70% этил спиртімен өңдедім.			
2.	0,25% новокаин ерітіндісімен жараның шеттерін жансыздандырды. Қажет болса.			

3.	Мен жараны 33% сутегі асқын тотығымен, 10% гипертониялық ерітіндімен өңдедім			
4.	Қажет болса, дренажды орнату.			
5.	Қажет болса, жақпа таңғыш			
6.	Асептикалық таңғыш. пластырьмен бекіту.			

6. Мерзімі: белгісіз**7. Әдебиеттер Негізгі әдебиеттер****7. Әдебиеттер****Негізгі әдебиеттер**

Хирургиялық аурулар : оқулық / қазақ тіл. ауд. С. О. Сабербеков ; ред. А. Ф. Черноусов. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2018. - 576 б. +эл. опт. диск (CD-ROM).

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар: оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. - М. : "Литтерра", 2017. - 256 бет. С

Сексенбаев, Д. С. Острые хирургические заболевания органов брюшной полости : учебное пособие / Д. С. Сексенбаев. - Шымкент : ЮКГФА, 2017. - 246 с.

Рахметов, Н. Р. Госпиталдық хирургия пәніне арналған практикum : оқу құралы / Н. Р. Рахметов. - Алматы : Эверо, 2013. - 136 бет. с.

Қалдыбаев, М. А. Ситуациялық тапсырмалар : жалпы хирургия пәніне арналған оқу құралы / М. А. Қалдыбаев ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 124 бет. с.

Нұрахманов, Б. Ж. Жүрек-қан тамыр хирургиясы : оқулық / Б. Ж. Нұрахманов. - Алматы : Эверо, 2012. - 334 бет. с.

Нурахманов, Б. Д. Клиническая хирургия : учебник / Б. Д. Нурахманов. - ; Рек. к печати Центр. Методич. Советом КазНМУ им. С. Д. Асфендиярова. - Алматы : Эверо, 2012. - 525 с.

Мәдікенов, Ө. М. Жалпы хирургия : оқу құралы = Общая хирургия : учеб. пособие / Ө. М. Мәдікенов, О. М. Мадыкенов. - Алматы : Эверо, 2012. - 456 бет. с.

Қосымша

Қалдыбаев, М. А. Жалпы хирургияның тест сұрақтары: оқу құралы / М. А. Қалдыбаев; ҚР денсаулық сақтау министрлігі. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 370 бет. с.

Мәдікенов, Ө. Хирургиялық аурулар: оқулық-дәрістер / Ө. Мәдікенов; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ҚазММА жоғары және ЖОО-нан кейінгі мамандықтар бойынша білім беру оқу-әдістемелік секциясы. - Алматы : Эверо, 2012. - 405 бет

Кузнецов, Н. А. Уход за хирургическими больными [Текст] : учебник / Н. А. Кузнецов, А. Т. Бронтвейн ; М-во образования и науки РФ. - ; Рек. ГОУ ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 288 с. : ил

Электронды ресурстар

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар [Электронный ресурс] : оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. - Электрон. текстовые дан. (59.9Мб). - М. : "Литтерра", 2017. - 256 бет с.

Госпитальная хирургия. Синдромология [Электронный ресурс] : учеб. пособие / А. Г. Абдуллаев [и др.] ; под ред. Н. О. Миланова. Ю. В. Бирюкова, Г. В. Синявина. Электрон. текстовые дан. (48,6 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 440 с. эл. опт. Диск

Хирургические болезни. Руководство к практическим занятиям [Электронный ресурс]: учеб. пособие / под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (41.6Мб). - М. ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 496 с.

Хирургические болезни [Электронный ресурс] : учебник / под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (69.1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 664 с.

Черноусов, А. Ф. Хирургические болезни [Электронный ресурс] : учебник / А. Ф. Черноусов, С. П. Ветшев, А. В. Егоров ; под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (42,4 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2010. - 664 с. эл. опт. диск (CD-ROM).

Хирургические болезни. В 2 т. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / под ред. В. С. Савельева, А. И. Кириенко. - Электрон. текстовые дан. (37,8 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2009. - 608 с. эл. опт. диск (CD-ROM)

Хирургические болезни. В 2 т. Т. 2 [Электронный ресурс] : учебник / под ред. В. С. Савельев, А. И. Кириенко. - Электрон. текстовые дан. (37,5 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2009. - 400 с. эл. опт. диск (CD-ROM)

Жалпы хирургияның кейбір сұрақтары.

Садықанов У.С., Аубакирова Д.Н., Махметова Ж.С., Есембаева Л.К. , 2016 <https://aknurpress.kz/login/>

Жалпы хирургияға арналған дәрістер.

Қаныбеков А., Баймұхамбетов Ж.Ж. , 2017/<https://aknurpress.kz/login>

Жалпы хирургия. Дұрманов Қ.Д. , 2017/<https://aknurpress.kz/login>

Хирургиялық аурулар: Оқулық: 2-томдық. 2-том. / Ред. басқарған М.И. Кузин; Қазақ тіліне аударған оқулықтың жалпы ред басқарған А.Н. Баймаханова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 528б. -<http://rmebrk.kz/>

Хирургиялық аурулар: Оқулық: 2-томдық. 1-том. / Ред. басқарған М.И. Кузин; Қазақ тіліне аударған оқулықтың жалпы ред басқарған А.Н. Баймаханова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 560б. <http://rmebrk.kz/>

Гостищев, В. К. Жалпы хирургия [Электрондық ресурс] : оқулық / В. К. Гостищев ; қазақ тіліне ауд. Д. А. Смаилов ; жауапты ред. М. Ө. Мұқанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 741, [8] с. <http://elib.kaznu.kz/>

Хирургиялық аурулар. [Электрондық ресурс] : екі томдық : оқулық / ред. басқ. М. И. Кузин ; қазақ тіліне ауд., жалпы ред. басқ. А. Н. Баймаханов. -М. : ГЭОТАР-Медиа, 2018. <http://elib.kaznu.kz/>

Мұқанов, М. Ө. Хирургиядағы диагностикалық және емдік манипуляциялар [Электрондық ресурс] : оқу-әдістемелік құрал / М. Ө. Мұқанов, А. Қаныбеков, Е. А. Курамысов; С. Ж. Асфендияров атын. ҚазҰМУ. - Қарағанды : АҚНҰР, 2017. - 149, [1] б. <http://elib.kaznu.kz/>

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар

[Электрондық ресурс] : оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. -М. : Литтерра, 2017. - 256 б. : сур. <http://elib.kaznu.kz/>

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, тапсырмалар және т.б.).

Сұрақтар

1. Іштің сыртқы грыжалары. Этиопатогенез. Грыжалардың жіктелуі.
2. Ішек грыжалары. Ішек каналының анатомиясы. Тік және Қиғаш, туа біткен және сатып алынған ішек грыжалары. Клиникасы. Дифференциалды диагностика.
3. Шап жарықтарын хирургиялық емдеуге көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер. Хирургиялық емдеу әдістері.
4. Кіндік грыжалары. Этиопатогенез. Клиникасы. Диагностика. Хирургиялық емдеу әдістері.
5. Іштің ақ сызығының грыжалары және басқа да сирек кездесетін жерлер. Клиникасы, диагностикасы және емі.
6. Қысаң Жарық іш. Этиопатогенез. Патанатомия. Клиникасы. Дифференциалды диагностика.
7. Грыжаның дұрыс еместігі. Дифференциалды диагноз дұрыс емес және бұзылған грыжа. Грыжаның қабынуы. Жылжымалы грыжа. Клиника, диагностика және хирургиялық емдеу ерекшеліктері.
8. Операциядан кейінгі іштің грыжалары. Этиопатогенез. Клиникасы. Тәсілдері жедел емдеу.

№6 сабақ**1. Тақырыбы: (тік ішек аурулары. Геморрой.)**

1.1. Тік ішек аурулары. Геморрой. Этиологиясы, патогенезі, жіктелуі. Клиникасы, диагностикасы. Дифференциалды диагностика. Емі.

2. Оқу мақсаттары:

1. Студент білуі керек:

1.1. Геморрой ұғымын анықтау.

1.2. Геморройдың жіктелуі.

1.3. Геморройдың этиологиясы және патогенезі.

1.4. Клиника және геморрой диагнозы.

1.5. Әр түрлі локализациядағы геморройдың дифференциалды диагнозы

1.6. Хирургиялық емдеудің әдістері мен принциптері.

3. Оқыту міндеттері:

1. Студент білуі керек:

1.1. Ауру тарихын жинаңыз

1.2. Науқасты тексеру

1.3. Геморройдың дифференциалды диагнозын жүргізу.

4. Орындау/бағалау формасы:

1. Жетекшілік ететін науқасқа жетекшілік ету және қорғау.

2 таңу бөлмесіндегі жұмыс

5. РӨЖ орындау критерийлері:**Жүргізілген науқасты қорғауға арналған чек-парақ**

Аты-жөні: _____

Группа: _____

Дата: _____

№	Пункттері	орындамады	Орындады, бірақ толық емес	орындады
		0	1,0	2,0
1.	шағымдары мен анамнезін жинау Өзін науқасқа таныстырды. Науқаспен сенімді байланыс орнатты. Сауалнаманы науқастың шағымдарынан бастады. Науқасты мұқият және асықпай тыңдады. Барлық шағымдарды нақтылады: уақыт, локализация, сипаты, ұзақтығы, жиілігі, қарқындылығы және т.б. аурудың басталу уақытын нақтылады. Науқастан ауруханаға түскенге дейін алған емі немесе өзін-өзі емдеу туралы сұрады. Өткен аурулар мен операциялар туралы сұрады. Тұқым қуалайтын аурулар туралы сұрады. Аллергологиялық тарихты нақтылады. Өмір тарихына қатысты сұрақтарды сұрады.			
2.	Объективті деректер Науқастың жалпы жағдайын бағалады. Сана. Қалпы. Тері жамылғысы. Перифериялық			

	лимфа түйіндері. (пальпация, перкуссия және аускультация өткізді) органдар мен жүйелерді. Негізгі белгілері мен синдромдарын анықтады. Алдын ала диагноз қойды.			
3.	Диагностикасы Хаттама бойынша тексеру әдісін тағайындады. Алынған нәтижелерге түсінік берді.			
4.	Дифференциальды диагностикасы Ұқсас аурулармен диф диагностика жүргізді			
5.	Емдеу Аурудың хаттамасына сәйкес емдеуді тағайындады. (интерпретация жасалды)			
6.	Профилактикасы мен болжам			

Оқытушы: _____

Науқастың жарасын өңдеу бойынша чек-парақ

№	Қадамдық әрекеттер	Орындалуы		
		иә	жоқ	Ескерту
1.	Мен жараның шеттерін 5% йод ерітіндісімен екі рет және 1 рет 70% этил спиртімен өңдедім.			
2.	0,25% новокаин ерітіндісімен жараның шеттерін жансыздандырды. Қажет болса.			
3.	Мен жараны 33% сутегі асқын тотығымен, 10% гипертониялық ерітіндімен өңдедім			
4.	Қажет болса, дренажды орнату.			
5.	Қажет болса, жақпа таңғыш			
6.	Асептикалық таңғыш. пластырьмен бекіту.			

6. Мерзімі: белгісіз**7. Әдебиеттер****Негізгі әдебиеттер**

Хирургиялық аурулар : оқулық / қазақ тіл. ауд. С. О. Сабербеков ; ред. А. Ф. Черноусов. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2018. - 576 б. +эл. опт. диск (CD-ROM).

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар: оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. - М. : "Литтерра", 2017. - 256 бет. С

Сексенбаев, Д. С. Острые хирургические заболевания органов брюшной полости : учебное пособие / Д. С. Сексенбаев. - Шымкент : ЮКГФА, 2017. - 246 с.

Рахметов, Н. Р. Госпиталдық хирургия пәніне арналған практикum : оқу құралы / Н. Р. Рахметов. - Алматы : Эверо, 2013. - 136 бет. с.

Қалдыбаев, М. А. Ситуациялық тапсырмалар : жалпы хирургия пәніне арналған оқу құралы / М. А. Қалдыбаев ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 124 бет. с.

Нұрахманов, Б. Ж. Жүрек-қан тамыр хирургиясы : оқулық / Б. Ж. Нұрахманов. - Алматы : Эверо, 2012. - 334 бет. с.

Нурахманов, Б. Д. Клиническая хирургия : учебник / Б. Д. Нурахманов. - ; Рек. к печати Центр. Методич. Советом КазНМУ им. С. Д. Асфендиярова. - Алматы : Эверо, 2012. - 525 с.
Мәдікенов, Ө. М. Жалпы хирургия : оқу құралы = Общая хирургия : учеб. пособие / Ө. М. Мәдікенов, О. М. Мадыкенов. - Алматы : Эверо, 2012. - 456 бет. с.

Қосымша

Қалдыбаев, М. А. Жалпы хирургияның тест сұрақтары: оқу құралы / М. А. Қалдыбаев; ҚР денсаулық сақтау министрлігі. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 370 бет. с.
Мәдікенұлы, Ө. Хирургиялық аурулар: оқулық-дәрістер / Ө. Мәдікенұлы ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ҚазММА жоғары және ЖОО-нан кейінгі мамандықтар бойынша білім беру оқу-әдістемелік секциясы. - Алматы : Эверо, 2012. - 405 бет
Кузнецов, Н. А. Уход за хирургическими больными [Текст] : учебник / Н. А. Кузнецов, А. Т. Бронтвейн ; М-во образования и науки РФ. - ; Рек. ГОУ ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 288 с. : ил

Электронды ресурстар

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар [Электронный ресурс] : оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. - Электрон. текстовые дан. (59.9Мб). - М. : "Литтерра", 2017. - 256 бет с.
Госпитальная хирургия. Синдромология [Электронный ресурс] : учеб. пособие / А. Г. Абдуллаев [и др.] ; под ред. Н. О. Миланова. Ю. В. Бирюкова, Г. В. Синявина. Электрон. текстовые дан. (48,6 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 440 с. эл. опт. Диск
Хирургические болезни. Руководство к практическим занятиям [Электронный ресурс]: учеб. пособие / под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (41.6Мб). - М. ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 496 с.
Хирургические болезни [Электронный ресурс] : учебник / под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (69.1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 664 с.
Черноусов, А. Ф. Хирургические болезни [Электронный ресурс] : учебник / А. Ф. Черноусов, С. П. Ветшев, А. В. Егоров ; под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (42,4 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2010. - 664 с. эл. опт. диск (CD-ROM).
Хирургические болезни. В 2 т. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / под ред. В. С. Савельева, А. И. Кириенко. - Электрон. текстовые дан. (37,8 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2009. - 608 с. эл. опт. диск (CD-ROM)
Хирургические болезни. В 2 т. Т. 2 [Электронный ресурс] : учебник / под ред. В. С. Савельев, А. И. Кириенко. - Электрон. текстовые дан. (37,5 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2009. - 400 с. эл. опт. диск (CD-ROM)
Жалпы хирургияның кейбір сұрақтары.
Садықанов У.С., Аубакирова Д.Н., Махметова Ж.С., Есембаева Л.К. , 2016<https://aknurpress.kz/login/>
Жалпы хирургияға арналған дәрістер.
Қаныбеков А., Баймұхамбетов Ж.Ж. , 2017/<https://aknurpress.kz/login>
Жалпы хирургия.Дұрманов Қ.Д. , 2017/<https://aknurpress.kz/login>
Хирургиялық аурулар: Оқулық: 2-томдық.2-том. / Ред. басқарған М.И. Кузин; Қазақ тіліне аударған оқулықтың жалпы ред басқарған А.Н. Баймаханова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 528б. -<http://rmebrk.kz/>
Хирургиялық аурулар: Оқулық: 2-томдық.1-том. / Ред. басқарған М.И. Кузин; Қазақ тіліне аударған оқулықтың жалпы ред басқарған А.Н. Баймаханова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 560б. <http://rmebrk.kz/>
Гостищев, В. К. Жалпы хирургия [Электрондық ресурс] : оқулық / В. К. Гостищев ; қазақ тіліне ауд. Д. А. Смаилов ; жауапты ред. М. Ө. Мұқанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 741, [8] с. <http://elib.kaznu.kz/>

Хирургиялық аурулар.[Электрондық ресурс] : екі томдық : оқулық / ред. басқ. М. И. Кузин ; қазақ тіліне ауд., жалпы ред. басқ. А. Н. Баймаханов. -М. : ГЭОТАР-Медиа, 2018. <http://elib.kaznu.kz/>

Мұқанов, М. Ө. Хирургиядағы диагностикалық және емдік манипуляциялар[Электрондық ресурс] : оқу-әдістемелік құрал / М. Ө. Мұқанов, А. Қаныбеков, Е. А. Курамысов; С. Ж. Асфендияров атын. ҚазҰМУ. - Қарағанды : АҚНҰР, 2017. - 149, [1] б. <http://elib.kaznu.kz/>

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар

[Электрондық ресурс] : оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. -М. : Литтерра, 2017. - 256 б. : сур. <http://elib.kaznu.kz/>

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, тапсырмалар және т.б.).

1. Геморрой және оның асқынулары. Этиопатогенез. Клиника, диагностика және емдеу
2. Тік ішектің жарықтары. Этиопатогенез. Клиникасы, диагностикасы және емі.
3. Жедел парапроктит. Этиопатогенез. Жіктелуі. Клиникасы, диагностикасы және емі.
4. Жедел анаэробты парапроктит. Клиникасы, диагностикасы және емі.
5. Созылмалы парапроктит. Клиникасы, диагностикасы және емі.

№7 сабақ

1. Тақырыбы: (варикозды аурулар. Аяқтың варикозды тамырлары артериялардың окклюзиялық аурулары. Артериялардың атеросклеротикалық зақымдануы. Жойылатын эндартерит: ауру және Рейно синдромы).

- 1.1. Тамырлы хирургия. Варикозды аурулар. Төменгі аяқтың варикозды тамырлары. Артериялардың окклюзиялық аурулары. Артериялардың атеросклеротикалық зақымдануы. Жойылатын эндартерит: ауру және Рейно синдромы. Этиологиясы, патогенезі, жіктелуі. Клиникасы, диагностикасы. Дифференциалды диагностика. Емі.

2. Оқу мақсаттары:

1. Студент білуі керек:

- 1.1. Варикозды, артериосклерозды, эндартеритті анықтау.
- 1.2. Варикозды, артериосклерозды, эндартеритті жіктеу.
- 1.3. Этиологиясы және патогенезі варикозды тамырлар, артериосклероз, эндартерит.
- 1.4. Варикозды тамырлар, артериосклероз, эндартерит клиникасы және диагностикасы.
- 1.5. Дифференциалды диагностика варикозды аурулар, артериосклероз, әртүрлі локализацияның эндартериті
- 1.6. Хирургиялық емдеудің әдістері мен принциптері.

3. Оқыту міндеттері:

1. Студент білуі керек:

- 1.1. Ауру тарихын жинаңыз
- 1.2. Науқасты тексеру
- 1.3. Варикозды, артериосклерозды, эндартеритті дифференциалды диагноз қойыңыз.

4. Орындау/бағалау формасы:

1. Жетекшілік ететін науқасқа жетекшілік ету және қорғау.
- 2 таңу бөлмесіндегі жұмыс

5. РӨЖ орындау критерийлері:

Жүргізілген науқасты қорғауға арналған чек-парақ

Аты-жөні: _____

Группа: _____

Дата: _____

№	Пункттері	орындамады	Орындады, бірақ толық емес	орындады

		0	1,0	2,0
1.	шағымдары мен анамнезін жинау Өзін науқасқа таныстырды. Науқаспен сенімді байланыс орнатты. Сауалнаманы науқастың шағымдарынан бастады. Науқасты мұқият және асықпай тыңдады. Барлық шағымдарды нақтылады: уақыт, локализация, сипаты, ұзақтығы, жиілігі, қарқындылығы және т.б. аурудың басталу уақытын нақтылады. Науқастан ауруханаға түскенге дейін алған емі немесе өзін-өзі емдеу туралы сұрады. Өткен аурулар мен операциялар туралы сұрады. Тұқым қуалайтын аурулар туралы сұрады. Аллергологиялық тарихты нақтылады. Өмір тарихына қатысты сұрақтарды сұрады.			
2.	Объективті деректер Науқастың жалпы жағдайын бағалады. Сана. Қалпы. Тері жамылғысы. Перифериялық лимфа түйіндері. (пальпация, перкуссия және аускультация өткізді) органдар мен жүйелерді. Негізгі белгілері мен синдромдарын анықтады. Алдын ала диагноз қойды.			
3.	Диагностикасы Хаттама бойынша тексеру әдісін тағайындады. Алынған нәтижелерге түсінік берді.			
4.	Дифференциальды диагностикасы Ұқсас аурулармен диф диагностика жүргізді			
5.	Емдеу Аурудың хаттамасына сәйкес емдеуді тағайындады. (интерпретация жасалды)			
6.	Профилактикасы мен болжам			

Оқытушы: _____

Науқастың жарасын өңдеу бойынша чек-парақ

№	Қадамдық әрекеттер	Орындалуы		
		иә	жоқ	Ескерту
1.	Мен жараның шеттерін 5% йод ерітіндісімен екі рет және 1 рет 70% этил спиртімен өңдедім.			
2.	0,25% новокаин ерітіндісімен жараның шеттерін жансыздандырды. Қажет болса.			
3.	Мен жараны 33% сутегі асқын тотығымен, 10% гипертониялық ерітіндімен өңдедім			
4.	Қажет болса, дренажды орнату.			
5.	Қажет болса, жақпа таңғыш			

6.	Асептикалық таңғыш. пластырьмен бекіту.			
----	---	--	--	--

6. Мерзімі: белгісіз**7. Әдебиеттер****Негізгі әдебиеттер**

Хирургиялық аурулар : оқулық / қазақ тіл. ауд. С. О. Сабербеков ; ред. А. Ф. Черноусов. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2018. - 576 б. +эл. опт. диск (CD-ROM).

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар: оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. - М. : "Литтерра", 2017. - 256 бет. С

Сексенбаев, Д. С. Острые хирургические заболевания органов брюшной полости : учебное пособие / Д. С. Сексенбаев. - Шымкент : ЮКГФА, 2017. - 246 с.

Рахметов, Н. Р. Госпиталдық хирургия пәніне арналған практикум : оқу құралы / Н. Р. Рахметов. - Алматы : Эверо, 2013. - 136 бет. с.

Қалдыбаев, М. А. Ситуациялық тапсырмалар : жалпы хирургия пәніне арналған оқу құралы / М. А. Қалдыбаев ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 124 бет. с.

Нұрахманов, Б. Ж. Жүрек-қан тамыр хирургиясы : оқулық / Б. Ж. Нұрахманов. - Алматы : Эверо, 2012. - 334 бет. с.

Нұрахманов, Б. Д. Клиническая хирургия : учебник / Б. Д. Нұрахманов. - ; Рек. к печати Центр. Методич. Советом КазНМУ им. С. Д. Асфендиярова. - Алматы : Эверо, 2012. - 525 с.

Мәдікенов, Ө. М. Жалпы хирургия : оқу құралы = Общая хирургия : учеб. пособие / Ө. М. Мәдікенов, О. М. Мадыкенов. - Алматы : Эверо, 2012. - 456 бет. с.

Қосымша

Қалдыбаев, М. А. Жалпы хирургияның тест сұрақтары: оқу құралы / М. А. Қалдыбаев; ҚР денсаулық сақтау министрлігі. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 370 бет. с.

Мәдікенов, Ө. Хирургиялық аурулар: оқулық-дәрістер / Ө. Мәдікенов; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ҚазММА жоғары және ЖОО-нан кейінгі мамандықтар бойынша білім беру оқу-әдістемелік секциясы. - Алматы : Эверо, 2012. - 405 бет

Кузнецов, Н. А. Уход за хирургическими больными [Текст] : учебник / Н. А. Кузнецов, А. Т. Бронтвейн ; М-во образования и науки РФ. - ; Рек. ГОУ ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 288 с. : ил

Электронды ресурстар

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар [Электронный ресурс] : оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. - Электрон. текстовые дан. (59.9Мб). - М. : "Литтерра", 2017. - 256 бет с.

Госпитальная хирургия. Синдромология [Электронный ресурс] : учеб. пособие / А. Г. Абдуллаев [и др.] ; под ред. Н. О. Миланова. Ю. В. Бирюкова, Г. В. Синявина. Электрон. текстовые дан. (48,6 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 440 с. эл. опт. Диск

Хирургические болезни. Руководство к практическим занятиям [Электронный ресурс]: учеб. пособие / под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (41.6Мб). - М. ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 496 с.

Хирургические болезни [Электронный ресурс] : учебник / под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (69.1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 664 с.

Черноусов, А. Ф. Хирургические болезни [Электронный ресурс] : учебник / А. Ф. Черноусов, С. П. Ветшев, А. В. Егоров ; под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (42,4 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2010. - 664 с. эл. опт. диск (CD-ROM).

Хирургические болезни. В 2 т. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / под ред. В. С. Савельева, А. И. Кириенко. - Электрон. текстовые дан. (37,8 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2009. - 608 с. эл. опт. диск (CD-ROM)

Хирургические болезни. В 2 т. Т. 2 [Электронный ресурс] : учебник / под ред. В. С. Савельев, А. И. Кириенко. - Электрон. текстовые дан. (37,5 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2009. - 400 с. эл. опт. диск (CD-ROM)

Жалпы хирургияның кейбір сұрақтары.

Садықанов У.С., Аубакирова Д.Н., Махметова Ж.С., Есембаева Л.К. , 2016 <https://aknurpress.kz/login/>

Жалпы хирургияға арналған дәрістер.

Қаныбеков А., Баймұхамбетов Ж.Ж. , 2017/<https://aknurpress.kz/login>

Жалпы хирургия. Дұрманов Қ.Д. , 2017/<https://aknurpress.kz/login>

Хирургиялық аурулар: Оқулық: 2-томдық. 2-том. / Ред. басқарған М.И. Кузин; Қазақ тіліне аударған оқулықтың жалпы ред басқарған А.Н. Баймаханова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 528б. -<http://rmebrk.kz/>

Хирургиялық аурулар: Оқулық: 2-томдық. 1-том. / Ред. басқарған М.И. Кузин; Қазақ тіліне аударған оқулықтың жалпы ред басқарған А.Н. Баймаханова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 560б. <http://rmebrk.kz/>

Гостищев, В. К. Жалпы хирургия [Электрондық ресурс] : оқулық / В. К. Гостищев ; қазақ тіліне ауд. Д. А. Смаилов ; жауапты ред. М. Ө. Мұқанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 741, [8] с. <http://elib.kaznu.kz/>

Хирургиялық аурулар. [Электрондық ресурс] : екі томдық : оқулық / ред. басқ. М. И. Кузин ; қазақ тіліне ауд., жалпы ред. басқ. А. Н. Баймаханов. -М. : ГЭОТАР-Медиа, 2018. <http://elib.kaznu.kz/>

Мұқанов, М. Ө. Хирургиядағы диагностикалық және емдік манипуляциялар [Электрондық ресурс] : оқу-әдістемелік құрал / М. Ө. Мұқанов, А. Қаныбеков, Е. А. Курамысов; С. Ж. Асфендияров атын. ҚазҰМУ. - Қарағанды : АҚНҰР, 2017. - 149, [1] б. <http://elib.kaznu.kz/>

Нұрмаков, А. Ж. Хирургиялық аурулар [Электрондық ресурс] : оқулық / А. Ж. Нұрмаков, А. Н. Баймаханов. -М. : Литтерра, 2017. - 256 б. : сур. <http://elib.kaznu.kz/>

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, тапсырмалар және т.б.).

1. Варикозды аурулар. Анатомиялық-физиологиялық мәліметтер. Этиопатогенез. Жіктелуі.
2. Варикозды тамырлардың клиникасы, диагностикасы және емі.
3. Төменгі аяқтың варикозды тамырлары үшін функционалды сынақтар мен арнайы зерттеу әдістері.
4. Терең және үстіңгі көктамырлардың тромбофлебиттері. Этиологиясы. Жіктелуі. Клиникасы, диагностикасы және емі. Жедел тромбоз кезіндегі антикоагулянттық терапия принциптері.
5. Облитерациялайтын эндартериит. Этиологиясы. Патанатомия. Клиникасы, емі.

№8 сабақ

1. Тақырыбы: (өкпе және плевра аурулары. Өкпенің абсцессі және гангренасы. Спонтанды пневмоторакс. Жедел іріңді плеврит. Пиопневмоторакс. Плевраның созылмалы эмпиемасы. Бронхоэктатикалық ауру.)

1.1. Өкпе және плевра аурулары. Өкпенің абсцессі және гангренасы. Спонтанды пневмоторакс. Жедел іріңді плеврит. Пиопневмоторакс. Плевраның созылмалы эмпиемасы. Бронхоэктатикалық ауру. Этиологиясы, патогенезі, жіктелуі. Клиникасы, диагностикасы. Дифференциалды диагностика. Емі.

2. Оқу мақсаттары:

1. Студент білуі керек:

1.1. Өкпенің абсцессі мен гангренасын анықтау. Спонтанды пневмоторакс. Жедел іріңді плеврит. Пиопневмоторакс. Плевраның созылмалы эмпиемасы. Бронхоэктатикалық ауру.

1.2. Өкпе абсцессі мен гангрена­сының жіктелуі. Спонтанды пневмоторакс. Жедел іріңді плеврит. Пиопневмоторакс. Плевраның созылмалы эмпиемасы. Бронхоэктатикалық ауру.

1.3. Өкпе абсцессі мен гангрена­сының этиологиясы және патогенезі. Спонтанды пневмоторакс. Жедел іріңді плеврит. Пиопневмоторакс. Плевраның созылмалы эмпиемасы. Бронхоэктатикалық ауру.

1.4. Өкпе абсцессі мен гангрена­сының клиникасы мен диагностикасы. Спонтанды пневмоторакс. Жедел іріңді плеврит. Пиопневмоторакс. Плевраның созылмалы эмпиемасы. Бронхоэктатикалық ауру.

1.5. Өкпенің абсцессі мен гангрена­сын дифференциалды диагностикалау. Спонтанды пневмоторакс. Жедел іріңді плеврит. Пиопневмоторакс. Плевраның созылмалы эмпиемасы. Бронхоэктатикалық ауру

1.6. Хирургиялық емдеудің әдістері мен принциптері.

3. Оқыту міндеттері:

1. Студент білуі керек:

1.1. Ауру тарихын жинаңыз

1.2. Науқасты тексеру

1.3. Өкпенің абсцессі мен гангрена­сына дифференциалды диагноз қойыңыз. Спонтанды пневмоторакс. Жедел іріңді плеврит. Пиопневмоторакс. Плевраның созылмалы эмпиемасы. Бронхоэктатикалық ауру.

4. Орындау/бағалау формасы:

1. Жетекшілік ететін науқасқа жетекшілік ету және қорғау.

2 таңу бөлмесіндегі жұмыс

5. РӨЖ орындау критерийлері:

Жүргізілген науқасты қорғауға арналған чек-парақ

Аты-жөні: _____

Группа: _____

Дата: _____

№	Пункттері	орындамады	Орындады, бірақ толық емес	орындады
		0	1,0	2,0
1.	шағымдары мен анамнезін жинау Өзін науқасқа таныстырды. Науқаспен сенімді байланыс орнатты. Сауалнаманы науқастың шағымдарынан бастады. Науқасты мұқият және асықпай тыңдады. Барлық шағымдарды нақтылады: уақыт, локализация, сипаты, ұзақтығы, жиілігі, қарқындылығы және т.б. аурудың басталу уақытын нақтылады. Науқастан ауруханаға түскенге дейін алған емі немесе өзін-өзі емдеу туралы сұрады. Өткен аурулар мен операциялар туралы сұрады. Тұқым қуалайтын аурулар туралы сұрады. Аллергологиялық тарихты нақтылады. Өмір тарихына қатысты сұрақтарды сұрады.			
2.	Объективті деректер			

	Науқастың жалпы жағдайын бағалады. Сана. Қалпы. Тері жамылғысы. Перифериялық лимфа түйіндері. (пальпация, перкуссия және аускультация өткізді) органдар мен жүйелерді. Негізгі белгілері мен синдромдарын анықтады. Алдын ала диагноз қойды.			
3.	Диагностикасы Хаттама бойынша тексеру әдісін тағайындады. Алынған нәтижелерге түсінік берді.			
4.	Дифференциальды диагностикасы Ұқсас аурулармен диф диагностика жүргізді			
5.	Емдеу Аурудың хаттамасына сәйкес емдеуді тағайындады. (интерпретация жасалды)			
6.	Профилактикасы мен болжам			

Оқытушы: _____

Науқастың жарасын өндеу бойынша чек-парақ

№	Қадамдық әрекеттер	Орындалуы		
		иә	жоқ	Ескерту
1.	Мен жараның шеттерін 5% йод ерітіндісімен екі рет және 1 рет 70% этил спиртімен өндедім.			
2.	0,25% новокаин ерітіндісімен жараның шеттерін жансыздандырды. Қажет болса.			
3.	Мен жараны 33% сутегі асқын тотығымен, 10% гипертониялық ерітіндімен өндедім			
4.	Қажет болса, дренажды орнату.			
5.	Қажет болса, жақпа таңғыш			
6.	Асептикалық таңғыш. пластырьмен бекіту.			

6. Мерзімі: белгісіз

7. Әдебиеттер

Негізгі әдебиеттер

Хирургиялық аурулар : оқулық / қазақ тіл. ауд. С. О. Сабербеков ; ред. А. Ф. Черноусов. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2018. - 576 б. +эл. опт. диск (CD-ROM).

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар: оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. - М. : "Литтерра", 2017. - 256 бет. С

Сексенбаев, Д. С. Острые хирургические заболевания органов брюшной полости : учебное пособие / Д. С. Сексенбаев. - Шымкент : ЮКГФА, 2017. - 246 с.

Рахметов, Н. Р. Госпиталдық хирургия пәніне арналған практикум : оқу құралы / Н. Р. Рахметов. - Алматы : Эверо, 2013. - 136 бет. с.

Қалдыбаев, М. А. Ситуациялық тапсырмалар : жалпы хирургия пәніне арналған оқу құралы / М. А. Қалдыбаев ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 124 бет. с.

Нұрахманов, Б. Ж. Жүрек-қан тамыр хирургиясы : оқулық / Б. Ж. Нұрахманов. - Алматы : Эверо, 2012. - 334 бет. с.

Нұрахманов, Б. Д. Клиническая хирургия : учебник / Б. Д. Нұрахманов. - ; Рек. к печати Центр. Методич. Советом КазНМУ им. С. Д. Асфендиярова. - Алматы : Эверо, 2012. - 525 с.

Мәдікенов, Ө. М. Жалпы хирургия : оқу құралы = Общая хирургия : учеб. пособие / Ө. М. Мәдікенов, О. М. Мадыкенов. - Алматы : Эверо, 2012. - 456 бет. с.

Қосымша

Қалдыбаев, М. А. Жалпы хирургияның тест сұрақтары: оқу құралы / М. А. Қалдыбаев; ҚР денсаулық сақтау министрлігі. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 370 бет. с.

Мәдікеноұлы, Ө. Хирургиялық аурулар: оқулық-дәрістер / Ө. Мәдікеноұлы ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ҚазММА жоғары және ЖОО-нан кейінгі мамандықтар бойынша білім беру оқу-әдістемелік секциясы. - Алматы : Эверо, 2012. - 405 бет

Кузнецов, Н. А. Уход за хирургическими больными [Текст] : учебник / Н. А. Кузнецов, А. Т. Бронтвейн ; М-во образования и науки РФ. - ; Рек. ГОУ ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 288 с. : ил

Электронды ресурстар

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар [Электронный ресурс] : оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. - Электрон. текстовые дан. (59.9Мб). - М. : "Литтерра", 2017. - 256 бет с.

Госпитальная хирургия. Синдромология [Электронный ресурс] : учеб. пособие / А. Г. Абдуллаев [и др.] ; под ред. Н. О. Миланова. Ю. В. Бирюкова, Г. В. Синявина. Электрон. текстовые дан. (48,6 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 440 с. эл. опт. Диск

Хирургические болезни. Руководство к практическим занятиям [Электронный ресурс]: учеб. пособие / под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (41.6Мб). - М. ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 496 с.

Хирургические болезни [Электронный ресурс] : учебник / под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (69.1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 664 с.

Черноусов, А. Ф. Хирургические болезни [Электронный ресурс] : учебник / А. Ф. Черноусов, С. П. Ветшев, А. В. Егоров ; под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (42,4 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2010. - 664 с. эл. опт. диск (CD-ROM).

Хирургические болезни. В 2 т. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / под ред. В. С. Савельева, А. И. Кириенко. - Электрон. текстовые дан. (37,8 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2009. - 608 с. эл. опт. диск (CD-ROM)

Хирургические болезни. В 2 т. Т. 2 [Электронный ресурс] : учебник / под ред. В. С. Савельев, А. И. Кириенко. - Электрон. текстовые дан. (37,5 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2009. - 400 с. эл. опт. диск (CD-ROM)

Жалпы хирургияның кейбір сұрақтары.

Садықанов У.С., Аубакирова Д.Н., Махметова Ж.С., Есембаева Л.К. , 2016<https://aknurpress.kz/login/>

Жалпы хирургияға арналған дәрістер.

Қаныбеков А., Баймұхамбетов Ж.Ж. , 2017/<https://aknurpress.kz/login>

Жалпы хирургия. Дұрманов Қ.Д. , 2017/<https://aknurpress.kz/login>

Хирургиялық аурулар: Оқулық: 2-томдық.2-том. / Ред. басқарған М.И. Кузин; Қазақ тіліне аударған оқулықтың жалпы ред басқарған А.Н. Баймаханова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 528б. -<http://rmebrk.kz/>

Хирургиялық аурулар: Оқулық: 2-томдық.1-том. / Ред. басқарған М.И. Кузин; Қазақ тіліне аударған оқулықтың жалпы ред басқарған А.Н. Баймаханова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 560б. <http://rmebrk.kz/>

Гостищев, В. К. Жалпы хирургия [Электрондық ресурс] : оқулық / В. К. Гостищев ; қазақ тіліне ауд. Д. А. Смаилов ; жауапты ред. М. Ө. Мұқанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 741, [8] с. <http://elib.kaznu.kz/>

Хирургиялық аурулар.[Электрондық ресурс] : екі томдық : оқулық / ред. басқ. М. И. Кузин ; қазақ тіліне ауд., жалпы ред. басқ. А. Н. Баймаханов. -М. : ГЭОТАР-Медиа, 2018. <http://elib.kaznu.kz/>

Мұқанов, М. Ө. Хирургиядағы диагностикалық және емдік манипуляциялар [Электрондық ресурс] : оқу-әдістемелік құрал / М. Ө. Мұқанов, А. Қаныбеков, Е. А. Курамысов; С. Ж. Асфендияров атын. ҚазҰМУ. - Қарағанды : АҚНҰР, 2017. - 149, [1] б. <http://elib.kaznu.kz/>

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар

[Электрондық ресурс] : оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. -М. : Литтерра, 2017. - 256 б. : сур. <http://elib.kaznu.kz/>

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, тапсырмалар және т.б.).

1. Өкпенің абсцесі және гангрена. Анатомиялық-физиологиялық мәліметтер. Этиопатогенез. Жіктелуі.
2. Өкпе абсцесі мен гангрена. Клиникасы, диагностикасы және емі.
3. Жедел іріңді плевриттің клиникасы, диагнозы және емі.
4. Пиопневмоторакс клиникасы, диагностикасы және емі.
5. Клиникасы, диагностикасы және емі созылмалы плевра эмпиемасы.
6. Бронхоэктатикалық аурудың клиникасы, диагнозы және емі.

№9 сабақ

1. Тақырыбы: (өңештің аурулары мен жарақаттары.)

1.1. Өңештің аурулары мен зақымдануы. Этиологиясы, патогенезі, жіктелуі. Клиникасы, диагностикасы. Дифференциалды диагностика. Емі.

2. Оқу мақсаттары:

1. Студент білуі керек:
 - 1.1. Өңештің ауруы мен зақымдануы туралы ұғымды анықтау.
 - 1.2. Аурудың жіктелуі және өңештің зақымдануы.
 - 1.3. Өңештің ауруы мен зақымдануының этиологиясы және патогенезі.
 - 1.4. Өңеш ауруы мен зақымдануының клиникасы мен диагностикасы.
 - 1.5. Өңеш ауруы мен зақымдануының дифференциалды диагнозы.
 - 1.6. Хирургиялық емдеудің әдістері мен принциптері.

3. Оқыту міндеттері:

1. Студент білуі керек:

- 1.1. Ауру тарихын жинаңыз
- 1.2. Науқасты тексеру
- 1.3. Өңештің ауруы мен зақымдануының дифференциалды диагнозын жүргізу.

4. Орындау/бағалау формасы:

1. Жетекшілік ететін науқасқа жетекшілік ету және қорғау.
- 2 таңу бөлмесіндегі жұмыс

5. РӨЖ орындау критерийлері:

Жүргізілген науқасты қорғауға арналған чек-парақ

Аты-жөні: _____

Группа: _____

Дата: _____

№	Пункттері	орындамады	Орындады, бірақ толық емес	орындады

		0	1,0	2,0
1.	шағымдары мен анамнезін жинау Өзін науқасқа таныстырды. Науқаспен сенімді байланыс орнатты. Сауалнаманы науқастың шағымдарынан бастады. Науқасты мұқият және асықпай тыңдады. Барлық шағымдарды нақтылады: уақыт, локализация, сипаты, ұзақтығы, жиілігі, қарқындылығы және т.б. аурудың басталу уақытын нақтылады. Науқастан ауруханаға түскенге дейін алған емі немесе өзін-өзі емдеу туралы сұрады. Өткен аурулар мен операциялар туралы сұрады. Тұқым қуалайтын аурулар туралы сұрады. Аллергологиялық тарихты нақтылады. Өмір тарихына қатысты сұрақтарды сұрады.			
2.	Объективті деректер Науқастың жалпы жағдайын бағалады. Сана. Қалпы. Тері жамылғысы. Перифериялық лимфа түйіндері. (пальпация, перкуссия және аускультация өткізді) органдар мен жүйелерді. Негізгі белгілері мен синдромдарын анықтады. Алдын ала диагноз қойды.			
3.	Диагностикасы Хаттама бойынша тексеру әдісін тағайындады. Алынған нәтижелерге түсінік берді.			
4.	Дифференциальды диагностикасы Ұқсас аурулармен диф диагностика жүргізді			
5.	Емдеу Аурудың хаттамасына сәйкес емдеуді тағайындады. (интерпретация жасалды)			
6.	Профилактикасы мен болжам			

Оқытушы: _____

Науқастың жарасын өңдеу бойынша чек-парақ

№	Қадамдық әрекеттер	Орындалуы		
		иә	жоқ	Ескерту
1.	Мен жараның шеттерін 5% йод ерітіндісімен екі рет және 1 рет 70% этил спиртімен өңдедім.			
2.	0,25% новокаин ерітіндісімен жараның шеттерін жансыздандырды. Қажет болса.			
3.	Мен жараны 33% сутегі асқын тотығымен, 10% гипертониялық ерітіндімен өңдедім			
4.	Қажет болса, дренажды орнату.			
5.	Қажет болса, жақпа таңғыш			

6.	Асептикалық таңғыш. пластырьмен бекіту.			
----	---	--	--	--

6. Мерзімі: белгісіз**7. Әдебиеттер****Негізгі әдебиеттер**

Хирургиялық аурулар : оқулық / қазақ тіл. ауд. С. О. Сабербеков ; ред. А. Ф. Черноусов. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2018. - 576 б. +эл. опт. диск (CD-ROM).

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар: оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. - М. : "Литтерра", 2017. - 256 бет. С

Сексенбаев, Д. С. Острые хирургические заболевания органов брюшной полости : учебное пособие / Д. С. Сексенбаев. - Шымкент : ЮКГФА, 2017. - 246 с.

Рахметов, Н. Р. Госпиталдық хирургия пәніне арналған практикум : оқу құралы / Н. Р. Рахметов. - Алматы : Эверо, 2013. - 136 бет. с.

Қалдыбаев, М. А. Ситуациялық тапсырмалар : жалпы хирургия пәніне арналған оқу құралы / М. А. Қалдыбаев ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 124 бет. с.

Нұрахманов, Б. Ж. Жүрек-қан тамыр хирургиясы : оқулық / Б. Ж. Нұрахманов. - Алматы : Эверо, 2012. - 334 бет. с.

Нұрахманов, Б. Д. Клиническая хирургия : учебник / Б. Д. Нұрахманов. - ; Рек. к печати Центр. Методич. Советом КазНМУ им. С. Д. Асфендиярова. - Алматы : Эверо, 2012. - 525 с.

Мәдікенов, Ө. М. Жалпы хирургия : оқу құралы = Общая хирургия : учеб. пособие / Ө. М. Мәдікенов, О. М. Мадыкенов. - Алматы : Эверо, 2012. - 456 бет. с.

Қосымша

Қалдыбаев, М. А. Жалпы хирургияның тест сұрақтары: оқу құралы / М. А. Қалдыбаев; ҚР денсаулық сақтау министрлігі. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 370 бет. с.

Мәдікенов, Ө. Хирургиялық аурулар: оқулық-дәрістер / Ө. Мәдікенов; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ҚазММА жоғары және ЖОО-нан кейінгі мамандықтар бойынша білім беру оқу-әдістемелік секциясы. - Алматы : Эверо, 2012. - 405 бет

Кузнецов, Н. А. Уход за хирургическими больными [Текст] : учебник / Н. А. Кузнецов, А. Т. Бронтвейн ; М-во образования и науки РФ. - ; Рек. ГОУ ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 288 с. : ил

Электронды ресурстар

Нұрмақов, А. Ж. Хирургиялық аурулар [Электронный ресурс] : оқулық / А. Ж. Нұрмақов, А. Н. Баймаханов. - Электрон. текстовые дан. (59.9Мб). - М. : "Литтерра", 2017. - 256 бет с.

Госпитальная хирургия. Синдромология [Электронный ресурс] : учеб. пособие / А. Г. Абдуллаев [и др.] ; под ред. Н. О. Миланова. Ю. В. Бирюкова, Г. В. Синявина. Электрон. текстовые дан. (48,6 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 440 с. эл. опт. Диск

Хирургические болезни. Руководство к практическим занятиям [Электронный ресурс]: учеб. пособие / под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (41.6Мб). - М. ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 496 с.

Хирургические болезни [Электронный ресурс] : учебник / под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (69.1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 664 с.

Черноусов, А. Ф. Хирургические болезни [Электронный ресурс] : учебник / А. Ф. Черноусов, С. П. Ветшев, А. В. Егоров ; под ред. А. Ф. Черноусова. - Электрон. текстовые дан. (42,4 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2010. - 664 с. эл. опт. диск (CD-ROM).

Хирургические болезни. В 2 т. Т.1 [Электронный ресурс] : учебник / под ред. В. С. Савельева, А. И. Кириенко. - Электрон. текстовые дан. (37,8 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2009. - 608 с. эл. опт. диск (CD-ROM)

Хирургические болезни. В 2 т. Т. 2 [Электронный ресурс] : учебник / под ред. В. С. Савельев, А. И. Кириенко. - Электрон. текстовые дан. (37,5 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2009. - 400 с. эл. опт. диск (CD-ROM)

Жалпы хирургияның кейбір сұрақтары.

Садықанов У.С., Аубакирова Д.Н., Махметова Ж.С., Есембаева Л.К. , 2016 <https://aknurpress.kz/login/>

Жалпы хирургияға арналған дәрістер.

Қаныбеков А., Баймұхамбетов Ж.Ж. , 2017/<https://aknurpress.kz/login>

Жалпы хирургия. Дұрманов Қ.Д. , 2017/<https://aknurpress.kz/login>

Хирургиялық аурулар: Оқулық: 2-томдық. 2-том. / Ред. басқарған М.И. Кузин; Қазақ тіліне аударған оқулықтың жалпы ред басқарған А.Н. Баймаханова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 528б. -<http://rmebrk.kz/>

Хирургиялық аурулар: Оқулық: 2-томдық. 1-том. / Ред. басқарған М.И. Кузин; Қазақ тіліне аударған оқулықтың жалпы ред басқарған А.Н. Баймаханова. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 560б. <http://rmebrk.kz/>

Гостищев, В. К. Жалпы хирургия [Электрондық ресурс] : оқулық / В. К. Гостищев ; қазақ тіліне ауд. Д. А. Смаилов ; жауапты ред. М. Ө. Мұқанов. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2014. - 741, [8] с. <http://elib.kaznu.kz/>

Хирургиялық аурулар. [Электрондық ресурс] : екі томдық : оқулық / ред. басқ. М. И. Кузин ; қазақ тіліне ауд., жалпы ред. басқ. А. Н. Баймаханов. -М. : ГЭОТАР-Медиа, 2018. <http://elib.kaznu.kz/>

Мұқанов, М. Ө. Хирургиядағы диагностикалық және емдік манипуляциялар [Электрондық ресурс] : оқу-әдістемелік құрал / М. Ө. Мұқанов, А. Қаныбеков, Е. А. Курамысов; С. Ж. Асфендияров атын. ҚазҰМУ. - Қарағанды : АҚНҰР, 2017. - 149, [1] б. <http://elib.kaznu.kz/>

Нұрмаков, А. Ж. Хирургиялық аурулар

[Электрондық ресурс] : оқулық / А. Ж. Нұрмаков, А. Н. Баймаханов. -М. : Литтерра, 2017. - 256 б. : сур. <http://elib.kaznu.kz/>

8. Бақылау (сұрақтар, тесттер, тапсырмалар және т.б.).

1. Өңеш. Анатомиялық-физиологиялық мәліметтер. Этиопатогенез. Жіктелуі.

2. Өңеш ауруы мен зақымдануының клиникасы, диагностикасы және емі.

3. Өңеш ауруы мен зақымдануының клиникасы, диагностикасы және емі.

Тесттер:

1. Жедел пилефлебит диагнозының сенімді әдісі:

a) құрсақ қуысы ағзаларының шолу рентгеноскопиясы

b) бауыр сцинтиграфиясы

c) транспупалық гепатовенография

d) селективті целиакография

e) лапароскопия

2. Жедел аппендициттің дамуына қатысатын факторлар арасында басты рөл ойнайды:

a) түйілу немесе тромбоз а. артерialis

b) тамақтану режиміндегі артық ақуыздар

c) ішек моторикасының бұзылуы

d) аппендикулярлық қосалқының саңылауының бітелуі

e) инфекцияның энтерогенді немесе гематогенді диссеминациясы

3. Аппендициттің алғашқы белгілерінің ішіндегі ең маңыздысы:

a) іштің ауыруы

b) анорексия

c) құсу

d) ішектің бұзылуы

e) температура

4. Аппендикулярлық процестің орналасуының барлық өзгерулерінің ішінде деструктивті процеске жететін ең көп таралған түрі:

- a) қойнауқаттық
- b) сол жақты
- c) жамбас
- d) ретроцекальды
- e) медиальды

5. Аппендициттің гангренозды түрінде төменде көрсетілген барлық белгілер бар, мыналарды қоспағанда:

- a) іштің тұрақты (қатты) ауыруы
- b) интоксикация
- c) температураға қатысы жоқ тахикардия
- d) ішек парезі
- e) лейкопения

6. С жедел аппендицитінің дифференциалды диагнозын клиникалық тұрғыдан жүргізу мүмкін емес:

- a) жіті холециститом
- b) асқазанның және 12 елі ішектің перфорациялық ойық жарасы
- c) жедел панкреатит
- d) жедел гастроэнтеритпен
- e) меккел дивертикуласы

7. Перинэяға, жамбастың ішкі бетіне иррадиациямен гипохондридағы өткір ауырсыну; тенезма, құсу; ректалды зерттеу кезінде дөңгелек қалыптастыру, серпімді, тегіс, жатырдан жылжымалы. Сіздің диагнозыңыз?

- a) перекрыт кисталары зерттейтін ультрадыбыс
- b) жедел аппендицит
- c) Грааф фолликуласының жарылуы
- d) үзілген жатырдан тыс жүктілік
- e) жедел сальпингоофорит

8. Тері көкшіл, гипотония, анемия, Куленкампф симптомы, қынаптың артқы доғасының пункциясы коагуляцияланбаған қанды анықтайды:

- a) жедел аппендицит
- b) эктопиялық жүктіліктің үзілуі
- c) Грааф фолликуласының жарылуы
- d) перекрыт кисталары зерттейтін ультрадыбыс
- e) жедел сальпингоофорит

9. Жедел аппендицитпен патологиялық процестің дамуы басталады:

- a) ауруының жамылғысының червеобразного отростка
- b) құрт тәрізді өсіндінің бұлшықет қабатынан
- c) кесек күмбезінің шырышты қабатынан
- d) құрт тәрізді өсіндінің шырышынан
- e) құрт тәрізді өсіндінің брыжейкасының лимфангоитінен

10. Ересектердегі құрт тәрізді өсінділерді емдеудің ең ұтымды әдісін таңдаңыз:

- a) кетгут лигатурасымен таңу
- b) Жібек лигатурамен байлау
- c) Жібек лигатурамен тұқылсыз батыру
- d) байланбаған кесіндіні батыру
- e) культаны батырусыз кетгут лигатурасымен таңу

11. Аппендикулярлық инфильтраттың абсцессі келесі белгілермен бірге жүреді:

- a) гектикалық температура

- b) интоксикация
c) эритема және флюктуация
d) оң жақ мықын аймағындағы ауырсыну
e) жоғары лейкоцитоз
12. Геморрагиялық панкреонекроз нәтижесінде пайда болады:
a) іске қосу және повреждающего қолданылу липолитических ферменттер
b) протеолитикалық ферменттердің активтенуі және зақымдаушы әсері
c) ісінген панкреатит аясында инфекцияның қосылуы
d) гликолитикалық ферменттердің активтенуі және зақымдаушы әсері
e) ұсақ ошақты панкреонекроздың инволюциясы
13. Жедел панкреатит кезінде сол жақ қабырға-омыртқа бұрышында пальпация кезіндегі ауырсыну симптом деп аталады:
a) қайта тірілу
b) Грюнвальд
c) мондора
d) Майо-Робсон
e) Грей-Тернер
14. Жедел панкреатит кезінде құсу:
a) тоқырау
b) бір реттік
c) нәжіс
d) бірнеше
e) кеш
15. Бас құрылысын жетілдіру мақсатында жә ұйқы безінің көп жағдайда:
a) қосымша каналмен қосылып, он екі елі ішекке құяды
b) өздігінен он екі елі ішекке құяды
c) жалпы өт жолымен қосылып, он екі елі ішекке құяды
d) қосымша түтікпен қосылып, асқазанға түседі
e) жалпы өт жолымен қосылып, аш ішекке құяды
16. Ұйқы безі бір тәулік ішінде панкреатиялық шырын шығарады:
a) 1000-1500мл
b) 10-15мл
c) 200-250мл
d) 100-150мл
e) 5000-6000мл
17. Ұйқы безі қандай маңызды ферменттер шығарады:
a) фосфолипаза, редуктаза, трансаминаза
b) ронидаза, хемодектаза, аминотрансфераза
c) холинестераза, сілтілі фосфатаза, сорбитолдегидроге-назу
d) лактатдегидрогеназа, альфа-глутамилтранспептидаза, ДНҚ-азу
e) липаза, трипсин, химотрипсин, амилаза
18. Қандай панкреатиялық фермент ең жоғары протеолитикалық, сондықтан деструктивті белсенділікке ие?
a) эластаза
b) амилаза
c) трипсин
d) липаза
e) карбоксипептидаза
19. Қандай симптом бірі төменде көрсетілген нехарактерен үшін жіті панкреатиттің?
a) брадикардия

- b) артериялық қысымның төмендеуі
c) жоғары температура
d) тоқтаусыз құсу
e) шатасқан сана
20. Панкреатит белгілерінің ішінде ең аз тән:
a) бірнеше рет құсу
b) эпигастрий аймағындағы ауырсыну
c) іштің ауыруы
d) іш бұлшықеттерінің қаттылығы
e) әлсіреген ішек шуы
21. Жедел панкреатитті диагностикалау үшін қолданылатын зертханалық зерттеулердің ең сенімдісі-қандағы анықтау:
a) липаза
b) панкреатиялық изоамилаза және липаза бір мезгілде
c) панкреатиялық изоамилаза
d) трипсина
e) метгемоглобин
22. Геморрагиялық панкреонекроздағы гемодинамикалық бұзылулардың маңызды себебі:
a) терминалдық тамыр арнасының уытты зақымдануы
b) миокардтың уытты зақымдануы
c) қанның реологиялық қасиеттерінің өзгеруі
d) гемостаз жүйесіндегі бұзылулар
e) гиповолемия
23. Кало үшбұрышы мыналарды қамтиды:
a) төменгі жағы-өт қабының қуысы және өт қабының жоғарғы бөлігі
b) жоғарғы жағы - көпіршік артериясы
c) үшбұрыштың негізі-холедох
d) жоғарғы жағы-көпіршік венасы
e) үшбұрыштың негізі-жалпы бауыр жолы
24. Жедел холецистит көбінесе қуық мойнының обструкциясы негізінде жедел стаза нәтижесінде пайда болады. Сондықтан әдеттегі шабуылдың алғашқы көріністері:
a) анорексия және құсу
b) өт шаншуының ұстамасы
c) жоғары температура
d) сарғаю
e) оң гипохондрида пальпацияланатын көпіршік
25. Жедел холецистит қуықтың көрші органның люменіне перфорациясымен қиындауы мүмкін. Көбінесе бұл орган:
a) асқазан
b) аш ішек
c) он екі елі ішек
d) тоқ ішектің бауыр бұрышы
e) бүйрек
26. Жедел холецистит диагнозын растау үшін зерттеудің ең жақсы әдісі:
a) ультрадыбыстық
b) компьютерлік томография
c) холецистография
d) холецинтиграфия
e) лапароскопия

27. Холецистэктомиядан кейін қалған Т-тәрізді түтік арқылы холеграфияда ерекшеліктер табылды. Түтікті алып тастаудың оңтайлы сәті қандай?

- a) 14-ші күн
- b) 20-шы күн
- c) 5-ші - 6-шы апта
- d) 30-шы күн
- e) 7-ші күн

28. Холедохтың тастарды жою үшін таңдау әдісі:

- a) контактілі еріткіштерді қолдану
- b) дәрі-дәрмек құралдарын тағайындау
- c) механикалық араласу
- d) литотрипсия
- e) хирургиялық араласу

29. Холецистэктомия түбінен қашан көрсетіледі?

- a) егде жастағы адамдарда
- b) қуықтың мойыны мен бауырортасында айқын қабыну инфильтраты болған кезде
- c) холангит болған кезде
- d) механикалық сарғаю болған кезде
- e) көпіршік мойнының тасы қағылған кезде

30. Жедел холангтың дамуына ықпал ететін факторлардың ішіндегі ең маңыздысы:

- a) жалпы өт жолының ісіктері
- b) бүйректен тыс өт жолдарының ятрогенді стиктуралары
- c) Фатер емізік стенозы
- d) холедохолитиаз
- e) созылмалы панкреатит

31. Өткір холангит құбылыстарындағы өт жолдарының жай-күйін нәтижелері бойынша бағалау керек:

- a) компьютерлік томография
- b) ультрадыбыстық
- c) холецинтиграфия
- d) холангиография
- e) лапароскопия

32. Жедел холециститті консервативті емдеу кешеніне мыналар кірмейді:

- a) аштықтың мақсаты
- b) спазмолитиктер инъекциясының мақсаты
- c) паранефральды блокада
- d) атропин
- e) морфинді аналгетика ретінде тағайындау

33. Жедел калькуляциялық холангит көп жағдайда басталады:

- a) дуоденостаза
- b) холедохтың сынған таспен қоршалуы
- c) бүйректен тыс өт жолдарының гипертензиясы
- d) Люшка жүрістерінің блокадалары
- e) Барлық жауаптар дұрыс

34. Гастродуоденальды жаралардың перфорациясы жиі кездеседі :

- a) қыста
- b) жазда
- c) көктемгі-күзгі кезең
- d) тек күзде
- e) маусымдылығы жоқ

35. Жараның перфорациясы жүреді....

- a) іштің жиырылу тәрізді ауыруы
- b) іштің белдемелі ауыруы
- c) оң жақ гипохондридағы ауырсыну
- d) "қанжар" ауыруы
- e) арқадағы ауырсыну

36. Алдыңғы қабырға жарасының перфорациясы кезінде іш қабырғасының перкуссиясы байқалады.....

- a) бауыр шекарасын кеңейту
- b) бауыр түтігінің жоғалуы
- c) эпигастриядағы бұлыңғырлық
- d) бауыр баллотациясы
- e) эпигастриядағы бұлыңғырлық

37. Перфорациялық жараға тән :

- a) қайта тірілу симптомы
- b) Кэрвен симптомы
- c) Щеткин-Блумберг симптомы
- d) Бартомье-Мишельсон симптомы
- e) Ровзинг симптомы

38. Перфорациядан 24 сағаттан кейін белгілер пайда болады.:

- a) бауырдың жедел жеткіліксіздігі
- b) жедел бүйрек жеткіліксіздігі
- c) жедел тыныс алу жеткіліксіздігі
- d) перитонит
- e) жедел жүрек-тамыр жеткіліксіздігі

39. Ойық жара перфорациясының негізгі рентгенологиялық белгісі болып табылады.....

- a) клойбер тостағанының болуы
- b) "Қайыршы"симптомы
- c) тоқ ішекті пневматизациялау
- d) құрсақ қуысындағы бос сұйықтық деңгейі
- e) іш қуысында бос газдың болуы

40. Тесілген жара жағдайында лапаротомия жақсырақ.:

- a) Кохер кесіндісімен
- b) Федоровтың қол жеткізуі
- c) жоғарғы ортадан қол жеткізуден
- d) Волковичадьяконовқа қол жеткізу
- e) параректалды қол жеткізу

41. Уытты сатыдағы перитонитпен асқынған асқазан жарасының перфорациясы жағдайында ұсынылады.....

- a) жараның тігісі іш қуысының дренажы
- b) асқазанды үнемді резекциялау іш қуысын дренаждау
- c) резекция 23 ұйқы безі-құрсақ қуысын ваготомиядренирлеу
- d) жараны тігу ваготомия іш қуысын дренаждау
- e) асқазанның субтотальды резекциясы

42. Көбінесе жаралар тесіледі.....

- a) асқазанның жүрек бөлімі
- b) асқазан денесі
- c) асқазанның пилорлық бөлімі
- d) нисходящего бөлімінің двенадцатиперстной ішек
- e) он екі елі ішектің өрлемелі бөлімі

43. Мондор Триадасы.....

- a) эпигастрийдегі "қанжар" ауруы, ойық жара тарихы, рентгенологиялық және құрсақ қуысындағы анықталған бос газ
- b) рентгенологиялық және құрсақ қуысында бос газдың болуы, перкуторлы бауыр түтіккендігінің болмауы, шағымда эпигастриядағы "қанжар" ауыруы
- c) "кинжальная" боль в эпигастрии, жаралы анамнез, "доскообразное" бұлшық еттері
- d) іштің бұлшық еттерінің "тақтай тәрізді" кернеуі, перкуссияда бауыр түтігінің болмауы, эпигастрийдегі "қанжар" ауыруы
- e) ойық жара анамнезінің болуы, құрсақ қабырғасы бұлшықеттерінің "тақтай тәрізді" кернеуі, перкуссияда бауыр түтігінің болмауы

44. Алдыңғы қабырға жарасының перфорациясы кезінде іш қабырғасының перкуссиясы байқалады.....

- a) бауыр шекарасын кеңейту
- b) бауыр түтігінің жоғалуы
- c) эпигастриядағы бұлыңғырлық
- d) бауырдың аллотациясы
- e) эпигастриядағы бұлыңғырлық

45. Аш ішек ісіктері кезінде ішек өтімсіздігінің ең көп таралған себебі:

- a) ішектің бұралуы
- b) адгезиялар
- c) ішек спазмы
- d) инвагинация
- e) біріктірілген механизм

46. Жедел механикалық ішек өтімсіздігіне жатпайды....

- a) обтурациялық
- b) странгуляциялық
- c) инвагинациялық
- d) торап түзілу
- e) паралитикалық

47. Түрлерімен странгуляционной ішек өтімсіздігі являються....

- a) ішек саңылауын нәжіспен, құртпен, эндофитті ісікпен жабу
- b) қорғасынмен улану
- c) брыжейка ыдысының қысылуымен түйін түзілуі
- d) іш қуысының қабыну аурулары
- e) ретроперитонеальді гематома

48. Спастикалық ішек өтімсіздігінің себептері.....

- a) жүйке жүйесінің ауруы
- b) іш қуысының қабынуы
- c) ішек саңылауын эндофиттік ісікпен жабу
- d) іш қуысында адгезия процесі
- e) түйін түзілуі

49. Түйін қалыптастыру болып табыладыішек өтімсіздігінің нысаны

- a) біріктірілген
- b) странгуляциялық
- c) обтурациялық
- d) паралитикалық
- e) спастикалық

50. Динамикалық ішек өтімсіздігімен орындалған жөн.....

- a) Школьниковуселиванов бойынша новокаин блокадасы
- b) бауырдың дөңгелек байламы блокадасы

- c) вагосимпатикалық блокада
 d) паранефральды новокаин блокадасы
 e) қабырға аралық блокада
51. Ішектің инверсиясымен жүреді
 a) тек ішек люменін жабу
 b) тек мезентериялық тамырлардың қысылуы
 c) ішек перистальтикасының күрт күшеюі
 d) ішек атониясы
 e) мезентериялық тамырлардың қысылуымен ішектің люменін жабу
52. Ішек дәнекерлеу кезінде науқастың жалпы жағдайы жиі кездеседі :
 a) орташа ауырлыққа жақын
 b) қанағаттанарлық
 c) өте ауыр
 d) ауырлығы орташа
 e) өзгермейді
53. Ішектің жоғары немесе төменгі ішектің люменіне енуі деп аталады.....
 a) эвентрация арқылы
 b) странгуляциямен
 c) бұралу
 d) инвагинация арқылы
 e) торап түзумен
54. Іштің пальпациясынан кейін көрінетін ішек қозғалғыштығы-бұл симптом :
 a) Шимана
 b) Склярова
 c) шланг
 d) Валя
 e) үлгілі
55. Жиі қайталанатын құсу келесі бөлімде кедергіге тән :
 a) арық ішек
 b) тоқ ішек
 c) сигма тәрізді ішек
 d) кесек
 e) тоқ ішектің төмен түсетін бөлімі
56. Cloiber тостағандары-бұл ...
 a) ішектің күшейтілген перистальтикасы
 b) "табыт үнсіздігі"
 c) диареяға өтетін іш қату
 d) рентген түсіріліміндегі сұйықтық деңгейін анықтау
 e) рентген зерттеуінде бос іш қуысында ауаны анықтау
57. Жедел холецистит үшін ең оңтайлы диагностикалық әдіс:
 a) құрсақ қуысының шолу рентгеноскопиясы
 b) лапароскопия
 c) УДЗ
 d) холецистография
 e) термография
58. Жедел холециститтің асқынуы-бұл:
 a) механикалық сарғаю
 b) перитонит
 c) өт қабының эмпиемасы
 d) бауыр циррозы

е) өт жыланкөзі

59. Ішектің инверсиясымен емдеу тек :

- а) дәрі-дәрмектік
- б) санитарлық
- с) жедел
- д) кешенді консервативті
- е) симптоматикалық

60. Ішек инвагинациясының өндіруші факторлары болып табылады.....

- а) перистальтиканы күшейту
- б) қорғасынмен улану
- с) іш қуысының жарақаттары
- д) перитонит
- е) ретроперитонеальді гематома

61. Асқазан-ішек жолдарының люменіне қан кету көзі көбінесе локализацияланған:

- а) өңеш
- б) асқазан
- с) он екі елі ішек
- д) аш ішекке
- е) тоқ ішек

62. Қан кетудің клиникалық белгілерінің ең азы қан жоғалтудың ауырлық критерийі бола алады:

- а) қанды құсу
- б) тамыр соғуының сапасы және артериялық қысымның шамасы
- с) перифериялық вазоконстрикция белгілері
- д) мелена
- е) тыныс алу қозғалысының жиілігі

63. Қан жоғалтудан туындаған гиповолемия жағдайында микроциркуляторлық бұзылулардың ішкі ағзалардың жағдайына әсері туралы функционалды бұзылулармен бағалау оңай тарапынан:

- а) ми
- б) жүрек
- с) бүйрек
- д) өкпе
- е) ішек

64. Жедел жаралар мен жаралар негізінде пайда болатын қан кетуді бастапқы емдеу үшін:

- а) көктамыршілік инфузиялар және мұзды тұзды ерітіндімен асқазанды шаю
- б) гистамин рецепторларының H2 блокадасы
- с) антацидтер
- д) вазопрессиннің селективті инфузиясы

Е) А дәрумені үлкен мөлшерде

65. Асқазанның шырышты қабатынан қауіпті диффузды қан кетуді вазопрессиннің селективті инфузиясымен, асқазан тамырларының эмболизациясымен және фотокоагуляциямен толықтырылған әдеттегі консервативті шаралармен тоқтату мүмкін емес. 24 сағат ішінде 2,5 литр қан құйылды, бірақ науқастың жағдайы тұрақсыз болып қалады.

Бұл жағдайда ең ұтымды болып көрінеді:

- а) пилоропластика кой бар тункулярлық ваготомия
- б) антрумрезекциясы бар тункулярлық ваготомия
- с) асқазанның субтотальды резекциясы
- д) гастрэктомия
- е) асқазанның проксимальді резекциясы

66. Туындауына синдромының Мэллори-Вейса қатысы бар мынадай факторларды қоспай:

- a) шырышты және шырышты қабаттың шектеулі қозғалғыштығы
- b) асқазанның эвакуациялық функциясының бұзылуы
- c) өңеш пен асқазан бұлшықеттерінің дискоординациясы
- d) асқазан-өңеш рефлюксі
- e) қарыншайшілік қысымның кенеттен жоғарылауы

67. Порталдық гипертензиямен порталдық қан ағымын төмендетудің тиімді құралы:

- a) лактулоза
- b) циметидин
- c) вазопрессин
- d) неомицин
- e) седативтер

68. Өңештің қан кететін тамырларының шар тампонадасы әкеледі

4-9% жағдайда асқынуларға. Олардың ішінде жиі кездеседі:

- a) өңештің жарылуы
- b) кеңірдектің обструкциясы
- c) шырышты учаскелердің некрозы
- d) өңеш некрозы
- e) аспирация

69. Гемобилияның ең көп таралған себебі:

- a) бауыр жарақаты
- b) бауыр мен өт жолдарының ісіктері
- c) өт тас ауруы
- d) ішкі және бүйректен тыс тамырлардың патологиясы
- e) бауыр абсцесі

70. Төменгі қан кету туралы қандай мәлімдеме

асқазан-ішек жолдары, дұрыс емес пе?

- a) көзді анықтау лапаротомия кезінде оңай қол жеткізіледі
- b) қан кетумен асқынған аурулар өте алуан түрлі
- c) қан кету басталғанға дейін аурудың клиникалық көріністері көптеген жағдайларда әлсіз, спецификалық емес немесе жоқ
- d) қан кету көздері ішектің әртүрлі сегменттерінде бір уақытта локализациялануы мүмкін
- e) операцияға дейінгі зерттеу барысында табылған патология міндетті түрде қан кетудің себебі бола бермейді

71. Тоқ ішектен жаппай қан кету мүмкін

аурудың алғашқы және жалғыз көрінісі:

- a) диффузды отбасылық полипоз
- b) қатерлі ісіктер
- c) спецификалық емес ойық жаралы колит
- d) дивертикулез
- e) ішек эндомиозы

72. Спецификалық емес ойық жаралы колит негізінде жаппай қан кетуді емдеу үшін ең жақсы болып көрінеді:

- a) консервативті тәсіл
- b) субтотальды колэктомия
- c) илеостомия
- d) сол жақ гемиколэктомия
- e) колпроктэктомия

73. Мазмұн құсық заттарынан тазалау кезінде профузных гастродуоденальных кровотечениях. :

- a) құсу " кофе "

b) қызыл көбік қанымен құсу

c) өтпен құсу

d) жаңа қан ұйығыштарымен құсу

e) ішек ішіндегісімен құсу

74. Жедел қан жоғалту кезіндегі патогенездің негізгі буыны болып табылады.....

a) микроциркуляция мен микротромбоздың бұзылуы

b) қанның ұюының жоғарылауы

c) қан айналымын орталықтандыру және перифериялық қан ағымын өшіру

d) жүрек / тамыр жүйесі функциясының бұзылуы

e) қан ұюының төмендеуі

75. Қазіргі уақытта гастродуоденальды қан кетуді емдеудің жалпы қабылданған тактикасы болып табылады.....

a) белсенді

b) күту

c) белсенді күту

d) тек консервативті емдеу

e) емдеу тактикасы хирургтың біліктілігіне байланысты

76. Емдеу әдісі асқазанның ойық жарасынан қан кету үшін ең сенімді болып табылады

a) асқазан резекциясы

b) дің ваготомиясы

c) жараны тігу

d) ойық жара коагуляциясы

e) ойық жараны кесу

77. Гастродуоденальды қан кету кезінде жергілікті физикалық әсерге сәйкес келеді:

a) бәрі дұрыс

b) асқазанды суық сумен шаю

c) асқазанға вазоконстрикторларды енгізу

d) эритроциттік масса трансфузиясы

e) эндоскопиялық электрокоагуляция

78. Бұл жас адамдарда қалың ишемиялық қан кетудің себебі емес :

a) Крон ауруы

b) ішек дивертикулалары

c) ойық жаралы колит

d) тоқ ішек ісігі.

e) Даун ауруы

79. Ауырған ішек грыжасы операциясы кезінде егде жастағы науқаста кең ішек каналы табылды, қай канал қабырғасын нығайту керек:

a) Мартынов бойынша алдыңғы қабырға

b) ТҚ бойынша пластика

81. Өңешті арнайы зерттеу әдістері-бұл:

a) эзофагодуоденоскопия

b) фиброэзофагоскопия

c) торакаскопия

d) эзофагография

e) өңешті рентгенологиялық зерттеу

82. Өңештен қан кетудің себептері болуы мүмкін:

a) өңештің тыртықты тарылуы

b) порталдық гипертензия

c) өңеш қатерлі ісігі

d) өңеш дивертикулалары

е) өңештің шырышты қабығының жарақаты

83. Артериялық эмболияның негізгі көзі:

- a) аяқтың терең көктамырларының тромбозы
- b) жүрекке және магистральдық тамырларға жасалатын операциялар
- c) ойық жаралы аорталық атероматоз
- d) сол жүректегі патологиялық процестер
- e) қолқа аневризмасы

84. Салыстырмалы түрде жоғары жиілікте, төменгі мезентеральды артериямен салыстырғанда жоғарғы мезентеральды артерияның эмболиясы мыналарға байланысты емес:

- a) ыдыстың топографиясы
- b) тамырдың атеросклеротикалық өзгеруі
- c) ыдыс калибрі
- d) қолқадан шығу бұрышы
- e) жоғарыда айтылғандардың ешқайсысы

85. Әртүрлі патологиялық процестерге байланысты органикалық өзгерістер жоғарғы мезентеральды артерия тромбозының дамуына негіз болады. Көбінесе бұл патология:

- a) облитерациялайтын тромбангиит
- b) тораптық периартериит
- c) спецификалық емес аорто-артерит
- d) фибромускулярлық гиперплазия
- e) атеросклероз

86. Төменде келтірілген барлық факторлар мезентериялық тамырлар айналымының обструктивті емес бұзылуына ықпал етуі мүмкін:

- a) жүрек жеткіліксіздігі
- b) гиповолемия
- c) адреномиметика
- d) аритмия
- e) жүрек гликозиді

87. Мезентериалды обструкцияның басталуы мүмкін емес сияқты:

- a) өткір
- b) ауырсыну синдромы жоқ
- c) біртіндеп
- d) екі кезеңде
- e) қайталанатын продромамен

88. Энтеромезентериялық инфарктты диагностикалау әдістерінің ішінде ең ақпараттылығы болып табылады:

- a) селективті ангиография
- b) іштің шолу рентгенографиясы
- c) компьютерлік томография
- d) лапароскопия
- e) зертханалық деректер

89. Инфаркт кезіндегі мезентериялық көктамырлардың бастапқы тромбоздарының (идеопатиялық) жиілігі тең:

- a) 3%
- b) 5%
- c) 15%
- d) 25%
- e) 40%

90. Жоғарғы мезентеральды артерияның бітелуіне хирургиялық емдеу әдістерінің қайсысы көрсетілген?

- a) эмболия және тромболэктомия, тромболэндартерэктомия
 b) айналма анастомоз
 c) операция көлемі операция кезінде анықталады
 d) ішек резекциясымен дезоблитерация
 e) ішек резекциясы
91. Операциядан кейінгі кезеңде мезентериальды бітелу ең проблемалы болып табылады:
 a) ішек қабырғасындағы айналым
 b) гемодинамика
 c) сыртқы тыныс алу функциясы
 d) су-тұз теңгерімі
 e) бүйрек функциясы
92. Тоқ ішекке қатысты ащы ішектің жедел ишемиясы:
 a) 5/1 ,
 b) 15/1 ,
 c) 10/1,
 d) 20/1 ,
 e) 25/1.
93. Рихтердің бұзылуы жиі кездеседі:
 a) шап-шап жарықтары кезінде
 b) қиғаш шап жарықтары кезінде
 c) бел
 d) бедерлі жарықта
 e) операциядан кейінгі
94. Жарығы бұзылған науқастарда орындалу мерзімі операциялар келесідей анықталады:
 a) жедел аппендицит
 b) жедел холецистит
 c) динамикалық ішек өтімсіздігі
 d) тыртықты ойық жаралы пилоростеноз 1 ст
 e) жедел панкреатит
95. Ішектің бұзылуы кезінде оның өміршеңдігінің сөзсіз белгілері:
 a) деструкция учаскелерімен қара қошқыл түсті брыжейка тамырларының пульсациясының болмауы
 b) странгуляциялық атыздың болуы
 c) перистальтиканың әлсіреуі
 d) мезентериялық тамырлардың пульсациясының әлсіреуі
 e) іш қуысында эффузияның болуы
96. Аш ішектің деструкциясы кезіндегі резекция деңгейі:
 a) қысым жасалған бөлік шегінде резекция
 b) жетекші бөлімдердің 30-40 см және 10 см кем емес деңгейіндегі резекция
 c) көрінетін қабыну өзгерістері шегінде резекция
 d) жетекші бөлімдердің кемінде 10 см және 40 см деңгейіндегі резекция
 e) гемиколэктомия
97. Ерекшелік операциялар кезінде ущемленной грыже жылғы неущемленной жарықтар....
 a) алдымен қысылған сақинаны кесіңіз
 b) араласу әдісі бірдей
 c) алдымен грыжа қабын грыжа қақпаларын ажыратпай кесіңіз
 d) қысым жасалған мүшелерді резекциялау
 e) алдымен бұзылған органды түзетіңіз
98. Грыжаның нәжісі жиі тіркеледі:

- a) балаларда
- b) әйелдерде
- c) орта жастағы
- d) спортшыларда
- e) қарттарда

99. Ішектің қысылған циклінде деструктивті өзгерістер басталады :

- a) серозды қабаттан
- b) бұлшықет қабатынан
- c) шырышты қабаттан
- d) Барлық қабаттардан бір уақытта
- e) брыжейктермен

100. Ішек грыжаларының флегмонымен операция басталады....

- a) грыжа үстіндегі топикалық қол жетімділік
- b) төменгі орта тілікпен
- c) Рио / Бранко кесіндісімен
- d) Волковичтің / Дьяконовтың қимасымен
- e) Федоров кенішімен

Міндеттері:

№1

М., 26 жастағы науқасты жедел медициналық жәрдем бригадасы хирургиялық стационардың қабылдау бөліміне жеткізді

Шағымдар: оң жақ мықын аймағында ауырсыну және тарту, жүрек айну, құсу, әлсіздік, дене температурасының жоғарылауы, құрғақ ауыз.

Ан. морби: ауырсыну эпигастрий аймағынан 12 сағат бұрын пайда болды, содан кейін іштің төменгі жағына, оң жаққа қарай жылжыды. 2 рет ауыр емес құсу болды, бұл жеңілдік әкелмеді. Жалпы әл-ауқаттың нашарлауына, ауырсырудың жоғарылауына және дене температурасының жоғарылауына байланысты жедел жәрдем бригадасы шақырылып, хирургиялық ауруханаға жеткізілді.

Ан. vitae: ерекшеліктері жоқ.

St. praesens: орташа ауырлықтағы науқастың жалпы жағдайы. Тері мен шырышты қабаттар бозғылт қызғылт түсті. Дене температурасы 37,60 с.дене бітімі қалыпты, қалыпты тамақтану. Перифериялық лимфа түйіндері үлкейген жоқ. Өкпеде тыныс везикулярлы, ысылдау жоқ. Жүрек үні айқын, ырғақты. Рс-88 уд/мин. АД-120/80 мм. рт.тіл құрғақ, ақшыл жабындымен жабылған. Іші дұрыс пішінді, оң жақ мықын аймағы тыныс алу әрекетінде біршама артта қалады. Пальпация кезінде асқазан жұмсақ, бұлшықет кернеуі бар оң жақ мықын аймағында күрт ауырады. Щеткин –Блумберг, Воскресенский, Ситковский, Бартомье-Мехельсонның белгілері оң. Бауыр-үлкейген жоқ, ауырмайды. Бір тәулік бойы орындық болмады. Газдар кетеді. Патологиясы жоқ бел аймағы. Соққы симптомы екі жағынан да теріс. Зәр шығару еркін, ауыртпалықсыз. Зәр ашық сары түсті.

Per rectum: анус аймағы ерекшеліксіз, сфинктердің тонусы сақталады, тік ішек ампуласында патологиясы жоқ. Кәдімгі түсті қолғаптағы нәжіс. Данные лабораторных методов исследования.

ОАК: Нб- 136 г/л; Эр-4,1x10¹²/л; Нт- 37%; ЦП - 1,0; СОЭ - 18 мм/ч; Л- 12,7x10⁹/л; Э- 2, П- 9, С- 57, ЛФ- 30, М- 2.

ОАМ: цвет соломенно-желтый; прозрачная; уд.в. - 1018; сахар-отрицательный; белок-отрицательный; Л- 2-3 в п/зр; эпителий– 1-2 в п/зр.

Биохимическое исследование крови: Общий белок - 74 г/л; общий билирубин-14,4 мкмоль/л; ЩФ - 170 ммоль/л; α-амилаза – 14,8 ммоль/л; ALT- 0,5 ммоль/л; AST - 0,7ммоль/л; мочеви́на - 6,8 ммоль/л; креатинин- 78 ммоль/л; К- 4,2 ммоль/л; Na-138 ммоль/л; Cl- 106 ммоль/л.

Сұрақтар

1. Сіздің диагнозыңыз қандай?

2. Аурудың негізгі белгілерін тізімдеңіз.**3. Аурудың дифференциалды диагнозын жасаңыз және қосымша зерттеу әдістерін көрсетіңіз.****4. Емдеу тактикасы қандай болуы керек?****№2**

Н. 64 жастағы науқас хирургиялық стационарға жүгінді

Шағымдар: оң жақ ішек аймағында қарқынды ауырсыну, ісік тәрізді форма, жалпы әлсіздік, жүрек айну.

Ап. морби: шағымдар физикалық белсенділіктен кейін шамамен 5-6 сағат бұрын пайда болды. Білімі жоқ вправляется. Оң жақ ішек аймағында ісік тәрізді қалыптасу соңғы 3-4 жылды білдіреді, ол біртіндеп үлкейіп, бірақ оңай түзетілді. Бойынша ухудшении жай-күйін доставлен в стационар.

Ап. vitae: I. В. S. зардап шегеді 2 жыл бұрын миокард инфарктісі болған.

St.pregausens: орташа ауырлықтағы науқастың жалпы жағдайы. Тері бозарған, тургор сақталған. t0 – 37,20. Дене тұрқы нормастеникалық, тамақтануы жоғары (семіздік II ст). Өкпеде везикулярлы тыныс алу, төменгі бөлімдерде аздап әлсіреген, ысылдау болмайды. Жүрек үндері үнсіз, ырғақты. АД-130/90 мм рт.ст. Пульс -96 соққы мин, әлсіреді.

Тіл құрғақ, сәл ақшыл жабындымен жабылған. Іші сәл ісінген, симметриялы, тыныс алуға біркелкі қатысады. Пальпация кезінде оң жақ ішек аймағында жұмсақ, ауырады. Аяқтың кернеуі және перитонийдің тітіркенуі байқалмайды. Қабырға доғасының шетіндегі бауыр, перкуторлы оның шекаралары сәл үлкейген. Ішек моторикасы тыңдалады, газдар кетеді. Орындық шамамен бір күн бұрын болған. Ерекшеліктері жоқ бел аймақтары, екі жағынан да теріс соққы симптомы. Кіші дәреті еркін.

St.localis: оң жақ шап аймағында ұзындығы 8x6 см, тығыз серпімді консистенциясы бар, өткір ауырсынатын, түзелмейтін ісік тәрізді форма бар. Жөтелдің басу симптомы теріс. Қалыптасудың үстіндегі тері біршама гипериммерацияланған.

Per.rectum: анус аймағы ерекшеліктері жоқ. Сфинктердің тонусы сақталады. Патологиясы жоқ тік ішек ампуласында кәдімгі түсті нәжіс пайда болады.

Дополнительные исследования:

ОАК: Эр.-4,2x10¹²/л; Нб-136/л; Нт-36%; Л-9,2x10⁹/л; СОЭ-16 мм/час; Т-160,0x10⁹/л;

ОАМ: интенсивно-желтого цвета; уд.вес-1,018; реак.-кислая; белок-0,033%; глюкоза-отр; Л-2-3, пл. эп.-3-4 в п/з;

Биохимия: Общий биллирубин- 20,2 мкмоль/л; ALT-0,6 ммоль/л; AST-0,8 ммоль/л; Общий белок-66г/л; Мочевина-7,2ммоль/л; Креатинин-112ммоль/л; Глюкоза-6,8ммоль/л; Амилаза-32 ммоль/л; Щ.Ф.-126мкмоль/л. К-4,1 ммоль/л; Na-125ммоль/л; Cl-102ммоль/л.

Осмотр терапевта: И.Б.С. Постинфарктный кардиосклероз. Ожирение II ст.

Сұрақтар

1. Сіздің диагнозыңыз қандай?

2. Аурудың негізгі белгілерін тізімдеңіз.

3. Аурудың дифференциалды диагнозын жасаңыз

2. Емдеу тактикасы қандай болуы керек?

3. Операциялық табуға байланысты операцияның мүмкін көлемі мен түрін көрсетіңіз.

№3

32 жастағы науқас 6 жыл бойы 12 елі ішектің ойық жарасынан зардап шегеді. Соңғы аптада қарқынды аштық пен түнгі ауырсыну. Кенеттен өткір әлсіздік, суық тер, ауырсырудың жоғалуы пайда болды. АД - 90/60 мм рт.ст. Б.

Қан анализі: эритроциттер 4.0×10¹²/л, Нб – 140 г/л. қалыпты түсті нәжісті саусақпен зерттеу кезінде.

1) науқаста қандай асқыну пайда болды?

2) ауырсырудың жоғалуы немен байланысты?

3) қан анализінің қалыпты көрсеткіштерін қалай түсіндіруге болады?

4) 1-2 күннен кейін қандай нәжіс болады?

5) диагнозды қалай растауға болады?

№4

Науқас бөлімге эпигастрий ауруы, газ бен нәжістің сақталуы туралы шағымдармен жеткізілді. Ол өткір болды, шамамен 8 сағат бұрын, эпигастрияда өткір ауырсыну пайда болған кезде, бір рет құсу болды. 10 жыл ішінде он екі елі ішектің ойық жарасы ауырады. Соңғы шиеленіс бір ай бұрын. Амбулаториялық негізде емделді. ЭГДС деректері бойынша шығару кезінде – тыртық сатысындағы ойық жара. Науқастың жағдайы ауыр. Тері бозғылт. Пульс минутына 124. АД - 95/60 мм рт.ст. өнер. тілі құрғақ, ақ жабындымен жабылған. Асқазан тыныс алу актісіне қатыспайды, барлық бөлімдерде қатты ауырады, Щеткин – Блумберг, Воскресенскийдің белгілері оң. Ішек шуы күрт әлсіреді.

1) сіздің болжамды диагнозыңыз?

2) оны растау үшін қандай зерттеулер жүргізу керек?

3) науқасқа қандай емдеуді ұсынасыз?

№5

69 жастағы науқас, семіз әйел, өт тас ауруы, созылмалы калькуляциялық холецистит, ауыр қант диабеті, II дәрежелі қан айналымы жеткіліксіздігі бар кардиосклероздан зардап шегеді.

Науқаста холецистит ұстамалары жылына 3-4 рет болады. Екі күн бұрын диетадағы қателіктерден кейін оң иық пен иық пышағындағы ауырсынды, жүрек айнуын, бірнеше рет құсуды жеңілдетпейтін тағы бір ауырсыну басталды. Орташа ауырлықтағы жағдай түскен кезде оң жақ гипохондридағы ауырсыну, Ортнер, Кера, френикустың оң белгілері анықталады-симптом. Қабылдау кезінде УДЗ-өт қабы 146x72 мм, өт қабының қабырғасы 8 мм, өт қабының мойын аймағында бекітілген түйін 41x32 мм, холедох 6 мм. консервативті терапия басталды. Динамикалық ультрадыбыспен бір күннен кейін ультрадыбыстық семиотика бірдей.

1) науқастың диагнозы қандай, диагнозды не растайды?

2) консервативті терапия принциптері?

3) емдеу тактикасы, хирургиялық емдеудің аз инвазивті әдістерін қолдану мүмкіндігі (қайсысын көрсету керек)?

№6

37 жастағы науқас өтпен бірнеше рет құсу және іштің жоғарғы жартысында өткір белдемелі ауырсыну пайда болған сәттен бастап 12 сағаттан кейін жеткізілді. Ауру алкоголь мен майлы тағамдарды қабылдаумен байланысты. Тексеру кезінде: жағдайы ауыр, терінің бозаруы, акроцианоз, асқазан ісінген, тыныс алу актісіне шектеулі қатысады, эпигастрий аймағында күрт ауырады. Перкутор-іштің қисық жерлеріндегі дыбыстың қысқаруы. Щеткин-Блумберг пен Майо-Робсонның оң белгілері. Пульс-минутына 96, әлсіз толтыру. Температура 37,2°. АД - 95/60 мм рт.ст. ст. лейкоциттер 17×10⁹ / л.

1) сіздің болжамды диагнозыңыз?

2) диагнозды нақтылау үшін қандай зерттеулер жүргізу керек?

3) Сіздің емдік іс-шараларыңыз және олардың негіздемесі?

№7

2 жыл бұрын көкбауырдың жарылуы туралы операция жасаған 42 жастағы науқас клиникаға 2 сағат бұрын пайда болған өткір іштің ауырсынуына, жиі құсуға шағымданды. Ауырсыну табиғатта қысылады. Орындық жоқ, газдар кетпейді. Мазасыз, қатты айқайлайды. Іштің жоғарғы жартысында ісінген, перитонеальды белгілер күмәнді, іштің алдыңғы қабырғасының бұлшықет кернеуі айқын. Клойбердің көптеген деңгейлері мен тостағандары рентгенологиялық түрде анықталады.

1) сіздің диагнозыңыз?

2) науқасты қосымша зерттеу қажеттілігі бар ма?

3) емдеу тактикасы?

№8

Қатты іш қатудан зардап шеккен 36 жастағы науқас дәрігерге ішек қозғалысынан кейін пайда болатын және шамамен 1,5 сағатқа созылатын анустың қатты ауырсынуына шағымданды. Мерзімді түрде нәжісте қызыл қан тамырлары байқалады. 28 жасында дизентерияға шалдыққан.

- 1) көрсетілген шағымдар қандай ауруға тән?
- 2) Осы науқас қандай қосымша зерттеу әдістерін жүргізуі керек?
- 3) қандай аурулармен дифференциалды диагноз қою керек?
- 4) берілген дизентерияның бұл ауру үшін маңызы қандай?

№9

48 жастағы науқас дәрігерге ұзақ тұру немесе жүру кезінде ауырлық сезімі, аяқтардағы толықтық, тез шаршау туралы шағымдармен жүгінді. Бұл құбылыстар науқас көлденең орналасқаннан кейін тез өтеді. 11 жыл бойы ауырады. Тексеру кезінде аяқтың дистальды бөліктерінде терінің айқын пигментациясы және трофикалық бұзылулары бар сол жақ төменгі аяғы мен жамбастың беткі тамырларының күрт кеңеюі анықталды. Пастозность және аздап ісіну бар.

- 1) сіздің болжамды диагнозыңыз?
- 2) қандай функционалдық сынамаларды орындау керек?
- 3) диагнозды нақтылаудың қандай арнайы әдістері бар?
- 4) емдеу?